

Vychází dne 19.12.2003

Číslo 30

Obsah

Kronika

Ztracený svět - letní tábor 2003	3
Putování po střeše Balkánu	7
Puťák na Slovensku	21
Obě podzimní vody	34
Podzimní sraz	36

NášUP

Vědecký koutek - právo	37
KPZ	38

Bylo nebylo	40
-----------------------	----

Oddílové příspěvky

Oddílové příspěvky na rok 2004 činí opět 300 Kč a prosíme o jejich zaplacení nejpozději do kecu dne 23. ledna. V případě platby po tomto termínu bude za každý započatý týden účtován příplatek 10 Kč (to víte, inflace).

Příhlášky & adresář

Chtěli bychom také upozornit na NOVÉ přihlášky do ČTU. Důvod k vyplňování přihlášek jest velice prostý - rádi bychom totiž aktualizovali oddílový adresář a potřebné údaje nejsme schopni bohužel získat jiným způsobem. Od některých lidí nemáme dokonce žádnou přihlášku (jedná se především o mladší členy oddílu - Ještěrky, kAhani, Alfíši). Proto bychom byli velmi rádi, kdybyste tyto přihlášky odevzdali nejpozději do Kecu 23. ledna a pokud možno všichni aktivní členové oddílu (vyplnění přihlášky zabere cca 5 minut). Kdo přihlášku nemá, je k stažení na webu (vysehrad.org) nebo na papírech na nástěnce v klubovně.

Dále bychom také chtěli moc a moc poděkovat těm několika málo jedincům, kteří pravidelně odevzdávají „předběžné“ přihlášky na akce - mnohem lépe se nám tak

Proč čtu ŠUP

Pat, kutil

„Se svým přítelem Matem se často inspirovujeme pracovními postupy, které jsou k vidění při úpravách klubovny.“

plánují. Zdá se, že pro některé jedince je to přímo nad lidský výkon (že jo, Bambule a Sáro!), ba co víc, možná věc zholdera nemožná (co říkáš, Kotule?).

Co nás čeká a nemine

Od 26. prosince do 4. ledna bude probíhat již tradiční Zimní tábor. Vzhledem k malému zájmu mladších členů pojedeme opět do týpka, a akce je tudíž určena pro starší. Zimní výprava pod stan se bude konat o víkendu 16. až 18. ledna. První společnou akci oddílu po novém roce bude již zmiňovaný kec 23. ledna. Téma bude vyhlášeno. Zároveň bude setaven program na jaro a léto 2004. Další oddílovou akci bude výprava k Balounům do Krokonoš, o které budeme včas informovat.

Ztracený svět

Letní tábor 2003

28. června - 20. července 2003

Letošní táborová hra začala poněkud netradičně již před odjezdem na samotný tábor. Po návštěvě Přírodovědecké fakulty všichni vytyšili, že nás čeká cesta za pravěkými tvory, během které budeme muset překonat mnohá úskalí a projít mnohými nebezpečnostmi. Vydali jsme se tedy společně s profesorem Challengerem hledat Ztracený svět.

Samotná cesta do dějiště letošního tábora proběhla celkem v klidu, ačkoliv jsme museli po nástupu do vlaku uhájit právo na naše místa před jiným oddílem. Po příchodu na tábořiště nás přivítala Máša s Horácem a jejich četné potomstvo. Tak jsme se mohli po mírném dešti s nadšením (menším či větším) a obratností (taktéž menší či větší) pustit do stavby tábora. Ještě do večera vyrostlo na louce osm týpek a ve většině

z nich i dostatečný počet postelí, více či méně stabilních a pohodlných, nicméně až do konce tábora funkčních (tedy pokud nepočítám tu Ahalbertovu, která prošla předposlední den zatěžkávací zkouškou a kterou se mi podařilo dvakrát rozsednout – pravda, byla jsem asi šestý člověk, který na ni usedal, a právě těch mých „pár“ kilo způsobilo zboření).

Po dostavení všech staveb se v pondělí začala rozbíhat hra. Všichni obdrželi cestovní deníky, do kterých měli zaznamenávat své objevy fauny a flóry během celého tábora. Po splnění zkoušek a prokázání dostatečné vědecké práce tak mohli postoupit v hierarchii expedice z postu prachobyčejného nosiče až do funkce vedoucího expedice. Každá expedice také získala mapu okolí tábora, do které měla společně zaznamenávat jakékoliv zajímavosti.

Sova s Křečkem uprostřed litého boje na nože

A pak se konečně začaly hrát hry, při kterých expedice hromadily body, ještě netušíce, k čemu jim budou dobré. Maďal předčítal z knihy legendu a jak mně přijde, tak jsme se mezi tím vším také vydatně cpali jídlem, které bylo až na výjimky (jako např. výborně přesolená kolínka se zelím, mňam) vynikající a kterého bylo většinou velmi mnoho.

Ve čtvrtek prvního týdne po snídani objevily expedice (někdo dříve a někdo později) nápis, který oznamoval, že si mají nenápadně sbalit věci na jednodenní výpravu, opustit tábor a sledovat šipky. Během této cesty plnili všichni různorodé úkoly, vybojovali si například oběd, který společně s průvodcem uvařili a snědli (zde bych ráda poznamenala, že někteří se pokusili připravit své hladové kamarády o jedno z nemnoha soust, že, Vrápenče?) a nakonec dorazili na Lověšické Rovně, kde jsme se všichni sešli a čekali, co se bude dít dál. Asi po půl hodině jsme spatřili Alfonse s Maďalem, jak si to uhánějí na svých kolech někam do dále obtěžkáni plnými batohy. Po delší době se

objevili znovu a oznámili všem, že je čekají úkoly jako odhad vzdálenosti (pokud chcete znát originální postup, zeptejte se Sovy) či přehrazení propasti mohutným kmenem stromu. No a poté Maďal s Alfem vybalili obsah svých „baťůžků“ (spacáky, tropika, tyče, kotlíky, jídlo a další drahocenné a nezbytné potřeby k přežití) a vysvětlili, že členové expedic zůstali odříznuti od okolního světa na náhorní plošině hemžící se pravěkými tvory a věci nutné k přežití (tedy alespoň k přežití do dalšího dne) mohou získat za body, které tak těžce vybojovali během několika uplynulých dní. A tak začala dražba, smlouvání, taktizování a hlavně dohady. Po skončení této akce měl sice každý kde spát a co jíst, nicméně nikomu nezůstal ani jediný bod. No koneckonců, co taky s body?

A tak jsme my rádcové zanechali ostatní napospas divokým šelmám a odešli jsme nazpět do tábora, který byl sice najednou opuštěný, ale velmi klidný. Tento klid však netrval dlouho, protože druhý den ráno se všichni vrátili a vrhli se do přípravy slav-

nostřáku či se věnovali jiným zajímavým činnostem.

Po slavnostňáku nás opustila Máša s rodinou a chod tábora pokračoval dál. Jelikož všechny expedice přišly o cenné body při dražbě, začínalo bodování nanovo. A tak i ti, kteří dosud s bodíky trochu zaostávali, měli příležitost začít znovu. Všem postupně začaly přibývat pterodaktylí obratle na náhrdelnicích. No a to už byl nejvyšší čas vyrazit na výpravu, Výři se Sovou vyrazili o den dřív než ostatní (do Novohradských hor – pozn. red.). Špatníci bez Maďala vyrazili tuším dobývat Kleť a navštívit tamní hvězdárnu, Pytlíci (i s Turbem) někam k Rožmberku a já s Ještěrkami jsem se vydala do Svěrazi. Když jsme dorazily do Přídolí, narazily jsme na pár Špatníků, kterak se cpou sladkostmi před samoškou. Bohužel nám oznámili, že právě před pěti minutami zavřeli. No, holky to nesly dost špatně, zvlášť když viděly kluky, kteří do sebe ládují zmrzlinu. K jejich štěstí však otevřeli cukrárnu, kam samozřejmě okamžitě naběhly. Nevěděly, co si koupit dřív, Sára poněkud zaskočila paní prodavačku, když ji požádala o „ten nejučtější zákusek, jaký tam mají“ (trochu zvláštní je, že ani ne půl hodiny předtím si mi Sára stěžovala na svoji podle ní nepřilíši štíhlou linii, no, hlavně že jí chutnalo) a paní prodavačka nebyla schopná určit, jaký to je. Tak si Sára pojistila dostatečný příjem tuků a cukrů a koupila si raději hned dva. Tak jsme šťastně s tvářemi od čokolády opustily Přídolí a pokračovaly dál. Večer jsme se, jak bylo domluveno, sešly s Alfiší u Svěrazi (přiznávám, že to bylo proto, že jsem se trochu bála a nechtělo se mi s holkami někde nocovat samotné). Po výborném milánu jsme se spokojeně vychrupali a druhý den hurá zpátky do tábora.

Zapomněla jsem napsat, že se začalo hrát táborové Scrabble, každá expedice musela každý večer odevzdat vytvořená slova a musím říci, že někdy bylo těžké rozhodnout, které slovo je regulérní a které ne – například když jsem se Ahalberta

zeptala, co že je to za slovo „argon“, a on mi suše oznámil, že je to chemický prvek, docela jsem se zastyděla (vzhledem k tomu, že studuji chemii, tak jsem se měla za co stydět).

No a tak v poklidu utíkaly táborové dny a všichni si asi začali pomalu uvědomovat, že se nám ten čas tak nějak krátí, snad i proto se někteří rozhodli ty poslední dny něčím ozvláštnit, takže v kuchyni „kdosi“ vyměnil cukr za sůl (jentaktak jsem zabránila tomu, že jsme mohli mít k sváče výborný jogurt s meruňkami naslano, jaká škoda...), za což si následující den vysloužil k obědu vynikající meruňkové knedlíky s kari a pepřem. Svědky podobných žertíků jsme byli ještě párkrát, například Turbo s Kotulem se přímo oblizovali nad smaženým papírem. Pravděpodobně táborová tradice a klasika. Nejsem si přesně jistá, kdy (jo, teď jsem si právě vzpomněla, že to bylo v pátek před slavnostňákem, takže to s mojí sklerózou ještě není tak hrozné), ale některý z posledních dnů nás navštívil Jirovec, překvapivě ne na kole, což bylo prý způsobeno tím, že jeho bicykl mu vypověděl službu kdesi při toulkách po naší České zemi, a tak byl

Ahalbert škodolibě sleduje z kuchyně průběh vodní bitky

Jírovec donucen dorazit za námi s pomocí autobusu, a strávil s námi ty poslední dva hektické dny.

Jinak v pátek před slavnostňákem byl závěrečný úsek, během kterého členové expedice plnili různé úkoly, možná v tom byl trochu zmatek, protože některé úkoly mohly být splněny až po úspěšném absolvování jiných, čímž mohla vzniknout neřešitelná situace. Nicméně k tomu našťastí nedošlo, a tak se všem čtyřem expedicím podařilo hru úspěšně zakončit a zbytek dne se odehrával ve víru příprav na slavnostňák. Takže když čert Tygr zapálil oheň, mně se podařilo zaseknout sekeru a zazpívali jsme Červená se..., došlo na vyhlásování výsledků. Výsledky byly opravdu velmi těsné, pokud si dobře pamatuji, tak na prvním místě byli Sova a OMV (pravda, Sovu to vítězství stálo hodně úsilí, dokonce držel druhou hladovku, a to v den, kdy se grilovala kuřata, je to holt blázen), ale z cen se radovali snad všichni. A zpívalo se až do rána bílého, takže si každý dokáže představit, v kolik se vstávalo.

Během soboty a neděle se nám podařilo zbourat tábor, tábořiště uvést do původního stavu, za velkého parna se v nedělních odpoledních hodinách odebrat na nádraží (bez těch baťohů se nám šlo fakt skvěle,

takže děkujeme Hladovi) a dokonce přijít do Velešína s určitým časovým předstihem.

A pak už jsme uhaněli vlakem směrem ku Praze, někomu bylo veselo, někdo spíš tesknil, že už tábor skončil. Jeden pocit jsme asi měli společný, a to pocit ubíjejícího vedra a žízně. A tak jsme se všichni těšili, až smočíme svá těla v doopravdy teplé vodě a ne v té z potoka, kterou jednou za tři dny „ohřívá elektrárna“.

Těžko mohu letošní tábor hodnotit, protože to byl můj první tábor a nemohu jej srovnávat s předšlými. Ale měla jsem pocit, že proběhl v pohodě a bez problémů, snad i přítomnost Ještěrek jej trochu oživila a ozvláštnila, snad nikdo nelitoval dne, kdy se učinilo rozhodnutí o vzniku dívčí družinky.

Ještě bych se v závěru tohoto zápisu ráda omluvila za všechny prohřešky proti oddílovým tradicím, které se mi podařilo v průběhu

tábora jako Přemyslovi (či snad Tetě?) spáchat. Tak snad nikoho příliš nezmatlo pískání nástupu při večerce.

Takže ahoj za necelý rok v Malčicích, kde opět společně strávíme tři dlouhé (nebo příliš krátké?) prázdninové týdny.

Detail meteorologické stanice

Putování po střeše Balkánu v srpnu roku 2003

Od koho si lépe nechat doporučit nějakou zem než od tamějšího rodáka?

31. července - 11. srpna 2003

Jednou jsem při nějaké cestě dostal mapu Bulharska od Bulhara žijícího v Čechách. Zdráhal jsem se ji přijmout, ale přemluvil mě, bude prý mít radost z toho, když se mi jeho země bude líbit. To mu za mapu stojí. Kontakt na něj jsem kdesi pod návaly jiných papírů doma založil a již nenašel, ale mapu a jeho doporučení jsem podle slibu využil. A může mít radost, jelikož se mi v Bulharsku opravdu zalíbilo. A to i přes všudypřítomnou bídu a nepořádek, na ulicích, v řekách i říčkách, který je zkrátka nepřehlédnutelný. Nevím, zda to lze přičíst na vrub pohnuté historii země za osmanské nadvlády, balkánskému duchu nebo komunistické výchově...

Národní obrození se zde nevymezovalo proti vlivu německému, ale osmanskému. V roce 1878 bylo po téměř pětisetleté nadvládě sultánů ustanoveno Bulharské knížectví a až roku 1908 vyhlásil Ferdinand I. Bulharsko nezávislé na sultánovi a sebe prohlásil carem. A pak po, pro Bulharsko nepříliš šťastných, světových válkách přišel čas stalinské diktatury a komunistického rozvoje za vlády pániů Georgi Dimitrova a Todoru Živkova. A tato prosperita a „sociální jistoty“ byly vystřídány posttotalitní dobou, charakterizovanou obrovskou inflací a ekonomickou krizí. Až nyní se Bulharsko začíná vzmáhat, zastavilo inflaci a v čele se svým ministerským předsedou Simeonem Saksokoburggotským, posledním bulharským carem vypuzeným z vlasti roku 1946 (až do roku 1998 žil ve španělském exilu), se snaží zlepšit situaci v zemi.

Je to z velké části hornatá zem. Z nejvyšší hory Musaly (Мусаля – 2925 m.n.m.) byste se pěkně shora mohli podívat, co má Zeus k večeri, protože bájný Olymp je o celých 8 metrů nižší. Vždyť i v nejbližším sousedství hlavního města se tyčí horský masiv

„Vitoša“, jehož nejvyšší vrchol „Černý vrch“, měří 2290 metrů. A tak se tam všechny ty hory vzrínají k nebi, Stara planina (Стара планина), Sredna gora (Средна гора), Vitoša (Витоша), Rila (Рила), Pirin (Пирин), Rodory (Родопи)...

Při plánování cesty mi nezbývalo, než si z těch pro mě do té doby téměř neznámých jmen vybrat jedno. Jedno pohoří, kde strávíme osm a půl dne putováním. Vyhrála to Rila, snad pro onu Musalu, jež je nejvyšší na Balkáně, nebo proto, že jsem zkrátka nejsnáze sehnal mapu Rily. Pěknou mapu v měřítku 1:55 000. Pravda, značky a cesty leckde chyběly a někde vedly jinak, ale hory se jen tak nezmění a krom pár vyschlých ples s mapou souhlasily.

Na cestu se nás na konec vypravilo dvánáct. Jana, Saša, Kotul, Hroch, Sporýš, Sova, Maďal, Kule, Tatouch, Petr Přibyl, má slečna Zuza a já Alfons, žertem nazvaný „horským vůdcem výpravy“, jsme se plni očekávání sešli na karlínském Florenci, nástupišti číslo čtyři, tři čtvrtě hodiny před odjezdem autobusu. To aby slečna ze společnosti „Eurotours (Евромьпс)“, která nám prodala lístky do Sofie a zpět, připravila podklady pro cestu. Bylo třeba z našich pasů a lístků opsat a odtrhat vše potřebné. Autobus sám patřil společnosti „Group“, název snad od toho, že vozí party Čechů směřujících do Bulharských hor i dále na východ, do Tureckého Istanbulu a do Asie....

Za dvacet tři hodiny nás měla přivítat ranní Sofie (София), hlavní město Bulharska, které má dle jména, jež je zkrácením řeckého „Hagia Sofia“, ve vínku Boží moudrost. *Je to i dívčí jméno, dříve dávané moudrým dívkám, a u nás ho můžete slyšet jako Soňa, jejímž svátkem je 28. března.*

Cesta i celní a pasové kontroly proběhly hladce, jen s blížícími se hranicemi Srbsko-Bulharsko nás trochu tránila myšlenka na „statistickou turistickou kartu“, kterou buď dostanete, nebo nedostanete na hranicích. V každém případě ji pak po vás při výjezdu mohou chtít. A bez policejního razítka z místa Bulharského pobytu v ní po vás mohou chtít prý 3 200 až 32 000 Kč pokuty. Nakonec jsme na získání něčeho takového rezignovali a vzpomněli si na ni až těsně před opuštěním Bulgarie.

Sofii jsme překvapili o něco dříve. než byl plánován příjezd, ale to nám ani tak nevadilo. Již v Praze jsem dlouze uvažoval, po jaké ose pokračovat ze Sofie dále na jihovýchod do vesnice Kosteneč (Костенец), jež měla být naším východiskem do hor. Slečna z kanceláře Eurotuors nám nabízela objednat minibusík, který by na nás čekal hned u autobusu. Vyšlo by nás to jednoho na 240,- korun. Znělo to lákavě. Nakonec jsem však využil vyspělého jízdního vlakového řádu našich západních sousedů a pod adresou <http://www.bahn.de> jsem pátral po spoji do rychlíkové zastávky městečka Kosteneč. Stejnoujmennému sousedovi „naší“ cílové vesnice. Nebyl jsem zklamán. I s minimální znalostí německého jazyka jsem zjistil požeňnané vlaků a z jiných zdrojů zase jejich přibližnou finanční hodnotu. Obě cesty, k horám i zpět do Sofie, nás měly stát méně, než jedna cesta k horám od slečny z kanceláře (nakonec levnější opravdu byly

i za cenu jednoho nenadálého příplatku. Vyšly nás asi na 220,- Kč). A v Sofii to opravdu sedělo, časy odjezdů a přibližně i ceny. Hurá, budiž pochváleni naši němečtí sousedi a jejich řády...Ještě jedna věc nahrávala vlaku, autobus z Prahy má stání přímo před místem, které se nazývá „Centralna železničnaja gara“ (Централна железничная гара).

Dorazili jsme tedy do Kostence. Městečko neoplývalo příliš životem, byl všední den a všichni pracovali. Hned za nádražím byla pošta a jiné vymoženosti spolu s nádražím pro minibusíky. Několik zevlujících pánů se po domluvě proměnilo ve dva řidiče a jednoho hráče na kytaru. Za pár minut jsme tedy ve dvou zasloužilých dodávkách vesele kodrcali ještě blíž k horám, než jsme původně doufali. Do toho, už třetího, úplně nejmenšího Kostence u „Kosteneckeho vodopadu“. K cestě nám vousatý Mitko zpíval a hrál na naši kytaru pěkně Bulharské písně hlasem černošského bluesmana. Prvotní nadšení při takto nabytém zážitku bylo, myslím, maximální. Vždyť kde si vyslechnu domorodé písně takto v lidovém podání? Kotul si Mítka v bujaré náladě zvětčil svým černým Canonem a už z toho byl slib, že mu Kotul obrázek pošle. Ať je tedy toto tlouk do Kotulovy paměti. Byl jsem rád i z toho, že cena byla přijatelná a snad nás ani neošidili. A když - tak ve velmi rozumné míře - jak se sluší na civilizovaný národ.

Kostenecký vodopád byl zajímavý, byť mírně mu bylo ke kráse a velikosti vypoženo betonem. Delší přestávka byla nutná. Převlékali jsme se z cestovního do putovního, přebalovali batohy a zdravě se zakousli do prvního puťákového oběda. Do hor nás pak vedla zelená turistická

značka. Stoupá podél Staré řeky po horské zpevněné silničce, výše v údolí místy zavalené kamennými bloky. Kolem nás se občas objevovaly a zase mizely vysoké skalní stěny, příkré srázy a spousta „koupacích“ tůní. Údolí bylo zelené, rostly tu černohlávky, máta, potkali jsme střevlíka. Na mostku u jedné tůňky jsme se koupali. Už se to nedalo vydržet! Ženské trio a Petr se vydali napřed a my se nikým nerušení (s)močili v tůni. Na začátek se ale hory rozhodly ukázat i jinou tvář a začalo pršet. V zákřutu u cesty stála malá chajda s půlkou střechy. Byla prohnílá, místy propadlá, ale uvnitř moc nepršelo. A když jsme s Maďalem přeskládali tašky, za cenu jednoho prošlápnutí stropu, nespadla dovnitř ani kapka. Na spaní tu bylo trochu nevlídno, ale na schování před deštěm byla dobrá ažaž. Tatouch s Kulem a Petrem se vydali na průzkum okolí.

Už za hodinu a čtvrt byli zpátky. Došli jsme pod jejich vedením na odbočku ze silničky. Dalo se tam tak akorát postavit našich šest stanů. Zítra tudy už opustíme hlavní údolí

a po pěšině vinoucí se kolem našich stanů vzhůru vyrazíme na horské pastviny nad bývalou chatou Belmeken. Večer nám zpestřil nejdříve Hroch, když řekl, že ostatní mají stany v lejně (pozn.: byly v lajně – možná to bylo i obráceně), a pak přiletlo několik lišajů borových svými dlouhými sosáky vysát něco květinové šťávy, co jim tam ze dne zbylo po čmeláčích. Vypadali jak kolibříci.

Stoupání druhého dne nebylo příliš milosrdné. Až po několika hodinách jsme pronikli z příšeří lesa do pásma kosodřeviny. Jana, ta se rozhodla, že bude mlčet, nemohla nahlas klít ani příliš hlasitě funět. Holt zelená stužka, to je boj. A tam vysoko nad námi jsme spatřili trosky staré chaty Belmeken. Rozhodli jsme, že je to dobré místo pro oběd, a vydali se výš. Kulemu do toho vesele lupalo v koleni, ale bolest se k tomu prý nedostavila, a tak bujaře zamířil k Belmekenu. U Belmekenu bylo hezky. A hlavně jsme tam měli oběd, což tomu místu přidalo na popularitě. Po obědě jsem vzhledem k prvnímu stoupání vyhrabal z batohu

Tábořiště nad chatou Zavračica

*Mařal se sprchuje
v Dupnické bystřiãce*

pytlík čistè energie a kařdému jsem vnucoval lřící hroznového cukru. Bylo ho třeba, po namáhavém stoupání k Belmekenu nás čekalo další. Tentokrát však již s výhledem. Panství kosodřeviny bylo pod námi a my funèli do kopce po horských loukách. Ke Kuleho kolenu se přidalo koleno Zuzy a tato dvojkombinace nás nakonec donutila postavit tábor u „Cyxoma ezepa“. Počasí zatím vypadalo pěknè, mezi mráãky sem tam vysvitlo sluníãko, že se dalo tábořištè i fotograficky zaznamenat. Několik desítek metrů níže se rozvalovalo „Cyxomo ezepo“. Kule, Hroch a snad i Sova, možná však ještě někdo, se tam vypravili umýt kařdý svého človèka. My skromnější jsme vzali zavdèk potoãní tůňkou. S veãerem se blížily bouřkové mraky. To samozřejmě vyvolalo diskusi „o bezpeãnosti táboření při bouřce na hřebeni“. Vzhledem k tomu, že nikdo nebyl schopen podat ucelené nebo alespoň uklidňující informace, rozhodl jsem se zbudovat z Tatouchovy hůlky bleskosvod (mistr Diviš by ze mě měl jistè radost...). Hravè jsem vztyãenou

hůlku uzemnil zasunutím do skalní spáry a obložením několika kameny. A to vše asi třicet metrů od tábořištè. Ať již to mohlo, či nemohlo fungovat, uklidnilo to mou mysl natolik, že jsem si z bouřky již téměř nic nedèlal. Doufám, že to pomohlo i ostatním. Po vydatných veãerích se polovina zúčastněných odebrala do svých stanů a spacáků. Druhá polovina se odebrala do Petrova stanu, kde se v jednu chvíli sedm lidí snažilo poslouchat hru na kytaru a dle svých možností se přidat ke zpèvu. V Praze se Petr tvářil, že je to stan jen pro jednoho... Jen Saša byla po ukončení seance rozladěná, jelikož jí někdo špatně hlídala boty a ono do nich napršelo. Ale výtisk nejmenovaného pražského deníku vše zachránil a boty byly ráno téměř suché.

Ráno bylo příjemné, po všech nutných peripetiích jsme vyrazili asi v 11:00 bulharského času. Jana dnes splnila zkoušku mlèení. Mířili jsme do sedla Zavraãica (Заврачица), předpokládané základny pro výlet na nejvyšší vrchol pohoří Rila (Рила). Cesta nám začala přes menší skalní výšvih po téměř placatých loukách, ideálních pastvinách. U Moãurišenského plesa (Мочурищенско ез.) jsme se všichni shledali při toho dne první oddychové pauze. Vidèli jsme tu členu čeledi veverovitých (Sciuridae). Podle velikosti a množství dèr jsem usuzoval na společenského sysla, ale naše přírodovědné autority říkaly, že to je svišť. Je mi to jedno, bylo to malé, chlupaté a pěknè. U toho veverovitého jsme se nějak zapovídali a bylo třeba v denním pochodu malinko pokroãit. Postupně jsme tedy nandávali batohy a trousili se po stezce dál, smèr Заврачица. Při úpatí „Ďábelského vrchu“ (?) (Дяволски връх 2417 m.n m.), kam vedla znaãka (na rozdíl od mapy, kde ho mýjela asi o půl kilometru jižněji), jsme potkali stádeãko rozverných koníků. Část naší výpravy již mizela za horizontem „Ďábelského vrchu“, ale to nám nějak nevadilo, když jsme shazovali batohy a s fotoaparáty i bez nich vyráželi ke zvědavým koníčkům.

Tatouch mezitím stále zaujatě číhal na svého sviště. Koňům pomohla zvědavost přemoci ostych a opatrnost a začali nás obkličovat. Po několika fotkách ale vůdce zavelel a celé stádečko odcválalo pryč. Sledoval je už jen Maďal. Saša, Kule, Hroch, Sporýš a já jsme pobrali batohy a funěli vzhůru kopcem. Na vrchu s výhledem na odvážně klesající a následně opět zprudka stoupající stezku se již schylovalo k obědu. Před námi se tyčil lehce skalnatý hřbítok, který jsme měli ještě týž den přelézt. Naše cesta vedla do sedla mezi Středním (Средни връх) a Cikánským vrchem (Цигански връх). Z naší dálky vypadal výstup do sedla až příliš hrozivě, což způsobovalo menší paniku. Nakonec se stoupání ukázalo přeci jen milosrdnější a až na několik výstřelů a uklouznutí v lejnu proběhlo hladce a ve velmi sportovním duchu. Odměnou za stoupání nám byly krásné výhledy a stádo pózujících koní. Scenérii doplňoval bača, který se nám koně snažil odehnat ze záběru, ale marnivá zvířata mu po skupinkách

utíkala před naše objektivy. Nyní nás již nečekalo žádné větší stoupání, vychutnávali jsme tedy horskou pohodu co nejvíce. Na další cestu jsme se opět trousili po skupinkách. Maďal a já jsme se nějak zasekli a vyrazili jsme dle našeho „dobrého zvyku“ jako poslední. Cestou jsme míjeli bačou odehnané stádo. Někteří koníci se až téměř násilnou formou dožadovali pozornosti. Pod kopcem se malinko vyhrotila situace. Po několika kritických větech Kule vyrazil dál (nějak ho nenapadlo, že není sám, ale je nás dvanáct, čili nebyla vhodná situace propadnout svým osobním pocitům). Přes Jančov vrch (Янчов връх 2481 m.n.m.) jsme se lehce přehoupli do sedla Заврачица. V sedle jsme nakonec spadli o pár metrů na jeho severní stranu, kde jsme našli pěkné tábořiště u menšího potůčku. Chudáka Zuzu již v tu dobu nesnesitelně bolelo koleno, že ho nemohla téměř ohnout. Myslím, konečný verdikt o místě tábořiště byl pro ni více než úlevou. Na druhý den se rozhodla zůstat na místě a hlídat batohy. Výlet na

Sporýš hledí na Musalu zahalenou v mracích.

Musalu ji nikterak nepřítahoval. Rozhučeli jsme vařiče a zanedlouho bylo slyšet jen mlaskání a vyškrabování kotlíků. Nechyběla ani každodenní koupel. Na kytaru jsme večer hráli pod širákem, zalezlí ve spacácích. Jako stálá a neodraditelná fanyнка našich muzikantů se ukázala Saša. Možná to bylo i tím, že chtěla amortizovat svou samonafukovací karimatku.

Ráno se z údolí od chaty Zavračica valily mlhy, a tak jsme nevstávali tak brzy, jak bylo v plánu. Po snídani si všichni kromě Zuzy a mě sbalili věci a umístili je k nám do stanu. Zuza u toho seděla jak žába na prameni. Slíbila, že bude na všechny zvědavce vrčet a ukazovat jim zuby. My ostatní, i já, nezdrbný bídák, jsme tam Zuzu ponechali dnešnímu dni napospas a vyšli pokořit nejvyšší bod Balkánu. Cesta bez zátěže nám dovolovala konečně si hory pořádně vychutnat. Hodně jsme fotili a ti, co nemohli, se alespoň kochali. Bez batohů ty výstupy nejsou opravdu zas tak náročné. Poslední výšvih na Mycary (2925 m.n m.) jsme hravě překonali a vrcholovou partii se pokusili s Maďalem přežeknat za pomoci hned několika horolezeckých technik najednou, teprve Jana nám prozradila, že se dá na vrchol

normálně vyjít a že blbneme. Vrchol byl plný dvou domků a spousty turistů různých národností. Domáci Bulhaři, Němci a samozřejmě Češi. Ti všichni šlapali Musale po hlavě a hřbetu. Ale jednou se jistě otřese a všechny je shodí do údolí. Bude jim k tomu mnohojazyčně nadávat, jak se to za tu

Bystričský vodopád je ve skutečnosti mnohem větší, než vypadá na fotce. Vlevo dole si všimněte drobné postavy Kotula.

spoustu let od nich naučila. Pro to množství turistů a studený, vlezlý vítr na hoře jsme se snažili schovat kus pod vrcholem na malém ostrém hřebítku s výhledem, kde nás neměli najít ani turisti, ani vítr. Větru se to podařilo. Jídlo bylo rychlé a větrné. Na cestu zpět jsme se rozdělili. Maďalovi se zalíbila údolní cesta a její výhody všem vysvětlil. Byla delší, s prudším klesáním a dlouhým stoupáním. Nechtěl jsem moc trápit tu mou chuděru, co čekala ve stanu a zubila se na všechny potenciální zloděje, a rozhodl jsem se pro cestu, po které jsme přišli. K Maďalovi se připojili ještě Hroch a Kule,

nakonec i Tatouch. Naše skupinka sedmi horáků je mohla chvilkami sledovat jako malé tečky kdesi hluboko v kleči. Cesta zpět byla velmi příjemná, svítilo sluníčko, povíval lehký větřík, a když na to přišlo, čekali jsme na Sašu. Čekání bylo tak příjemné, že jsme na ni čekali i poté, co si s námi

dávno povídala. K tábořišti jsme dorazili v podvečer. Zuza tam byla. Živá a skoro zdravá. Navzdory původnímu plánu, přejít dnes asi o kilometr až dva dále do pěkného karu, jsme dostavěli opět ostatní stany a začali vařit večeri. Nechtělo se nám tu čekat jen tak na údolní cestáře. Vrátili se nadšeni diviznovým údolím asi o hodinu později než my. Jediný Maďal zklamaně zkonstatoval, že dnes už asi dál nepůjdeme.

Večer jsme se při hraní na kytaru bavili tím, jak Hroch se Sovou, oba taneční mazáci, nemohou dopídit, jak se tančí waltz. Po dlouhém zkoušení v soukromí oba uznali, že jsou na waltz krátkí. Tak jsme se s Maďalem, Hrochem, Sovou a Kotulem šli zeptat asi pět set metrů odtud tábořící bandy Čechů. Po chvilce slušnosti a ubezpečení, že to myslíme vážně, nám to jeden lehce podnapilý hoch s jednou lehce strážlivou slečnou ukázali. Hroch a Sova mohli být spokojeni. Pro nedostatek společných témat jsme po několika frázích jejich společnost opustili. U nás už se vše uložilo, či ukládalo ke spánku. Saša s Kulem ještě chvilku sledovali Tatouchovým triedrem

Měsíc, ale i oni zanedlouho podlehli kouzlu spánku.

Ráno bylo pěkné, jako obvykle se každý zakouzl do svého mšusli nebo krusli. Rozhučely se vařiče a začalo se balit. Jana se hrdinně přihlásila ke zkoušce bdění. Ona si tu zeleňou stužku snad vážně splní! Vyráželi jsme v náš tradiční čas po desáté hodině. Opět jsme se přehoupli přes sedlo Заврачица a za ním jsme se spustili úboční cestou pod sedlo Džanka (Джанка kol. 2300 m.n m.) nad chatou Грынчар (Грънчар). Byla to zatím nejmalebnější část hor, tedy pro mě. Sluníčko svítilo, hory se smály a my se kochali. Film v aparátech se vesele protáčet. K focení toho bylo tolik, že najít to nejlepší dalo dosti práce. Kousek před stoupáním do sedla Джанка na nás, fotografující opozdilce, čekali ostatní, pilně zabraní do oběda. Při obědě Maďal zašival batoh a spotřeboval na to nejednu jehlu, jeho plýtvání skončilo až ve chvíli, kdy mu Zuza zapůjčila svůj vícedělový nůž s kleštičkami. Po obědě jsme se po částech vydávali na cestu. Před námi bylo pozvolné stoupání do sedla a dále na vrch Kovač (Ковач 2634

Odpočinek u chaty Ivan Vazov

m.n m.). Cestou na Kovač se nám východním směrem otevřel pohled na ledovcový kar zvaný Jakorudsky (Якорудски цирк-кыс), ze tří zdejších ples jsme viděli jen dvě, ale to karu na malebnosti neubralo. Na Kovači byla Zuza jako jedna z prvních! Rozvinula se zde debata o tom, jak zachytit na stereofotografii měsíc. Jednomu pánovi to prý trvalo patnáct let a výsledek je, dle Maďala, nevalný. Sestoupili jsme z Kovače, prosmýkli se kolem Strážníka a za Lopatišským vrchem (Лопатишки връх 2530 m.n m.) jsme našli jedno z nejhezčích tábořišť na Rile, pěknou travnatou plošinku. Z jedné strany je sevřená kamenným svahem a na straně druhé je prudký skalnatý sráz dolů. Bylo na začátku pěkného plochého údolí, ve kterém se pomalinku klikatil potok. Spousta mělkých zákrutů způsobila, že sluneční paprsky prohrály vodu a koupel byla naprosto jedinečná. Na vaření jsme strčili vařiče do různých koutů a stavbiček proti větru. Kotulovi bylo líto, že žádný vařič nenese, a tak jeden našel,

kde jsem se před větrem skrýval se svým vařičem já. byl jen z jedné strany přístupný větru, bohužel zrovna z té, ze které foukalo. Vařit tam šlo, ale na člověka táhlo. Jinak to bylo skvělé místo na večerní kytarový dýchánek. Rozhodl se to napravit Maďal. Vyhlídl pěkný balvan a společnými silami jsme ho svalili ze skály k místu jeho budoucího pobytu. Byl opravdu velký a těžký. Ale byla to legrace. Kule volal hystericky na Sovu, že mu to rozmáčkne nohu, Hroch mezi kámen v pohybu a skálu strkal hlavu a ostatní se z uctivé vzdálenosti bavili. Kytara se pak v našem útulku poslouchala dobře. Natěsňalo se nás tam všech dvanáct. Jen Jana občas pronesla, že nechápe, proč nejdemě spát, když můžeme. Ona by šla hned. Kytara dohrála, sbalili jsme spacáky a zavrtávali se do stanů. Jana si půjčila od Saši baterku, sbalila si spousty bavlnek a vydala se bdít. Když mě v noci pro kontrolu budila, uspěla jen u Zuzy, já spal jak dřevo. Budila ještě Maďala, ten spal zase pod širákem.

Ráno mě vzbudilo Maďalovo šouchání, budil mě, jak slíbil, na východ slunce. Jelikož jsem vstával pomalu a dlouho, utekli mi s Janou, a když jsem vylezl, už jsem je neviděl. Vysupěl jsem tedy na kopec. Seděla tam Jana na horizontu, přímo před vycházejícím sluncem. No nádhera, lépe již pózovat nemohla. Vypadalo to, že zatím ubděla. Maďal pobíhal kus odtud a semaforem mě volal k sobě. Byly to hotové fotografické orgie. Na tábořišti se po našem návratu začalo hromadně vstávat. Přišla se na nás podívat telata i se svým bačou. Chlapec věděl, co se od něj očekává, a tak nám asi půl hodiny pózoval na velkém kameni s holí v ruce. Na programu byla Rybná jezera (Рибни езера) přibližně ve výšce 2200 m.n m. Ale ještě před tím 2532 metrů vysoká Vapa (Вапа) se svým uzounkým skalnatým hřebínkem a krásným výhledem na plesa na jižním svahu v karu jménem Vapský (Вапски циркус). Pokusili jsme se ztratit Tatoucha, ale jelikož jsem na něj počkal, tak se to nepovedlo. Nad Rybnými jezerama v sedle Канарски преслап

jsme se uvelebili k obědu. Prošlo kolem pár Čechů, lehce rozpoznatelných podle batohů, české nebo slovenské provenience. Oběd byl příjemný, ještě příjemnější však byla asi hodinka po obědě. Nějak ze situace vyplynulo, že jsme se natáhli a příjemně usínali. Nepřála nám to jen Jana, která chudák musela ještě bdít. Pravda je, že jsme si z ní dělali nekamarádsky legraci. Hodinka spánku uplynula. Bylo velmi načase jít dál. Saša byla jemným plácnutím přes zadek popohnána k rychlejšímu balení a již jsme mohli vyrážet. Chalupa u Rybných jezer odpovídala místnímu standardu. Mírně zanedbaná, za chatou bedny s lahvemi od alkoholu, pár popelnic a několik západních turistů na verandě. Cestou od jezer jsme potkali karavanu k sobě v řadě připoutaných koníků. Na prvním seděl místní horal a na dalších se vezla batožina s nápadnou nálepkou sdělující světu, že majitelé do Bulharska přiletěli. Bohužel jsme nikdo z přítomných neměli v pohotovosti fotoaparát nebo expozici a už vůbec nekompozici. Chvilka oddechu nastala u říčky Marinkovice (Маринковица), v dnešním

V sedle mezi Středním a Cikánským vrchem

Alofons radostně míří vzhůru, následován Sovou a Maďalem. Za nimi klopýtá Kotul. Z pozadí nás sleduje Tatouch.

nejnižším bodě trasy, asi 2170 m.n m. Nyní nás čekalo 400 metrů stoupaní na hřebet nazvaný překvapivě též Маринковица. Stoupaní bylo rychlé a tudíž prudké. Chudák Zuza, trápená zvolna otékající Achillovou šlachou, zůstávala pozadu, ale bojovala. Zůstal tam s ní Hroch a já. Ostatní zmizeli mezi hustou klečí na svazích kopce. Na malých rovinkách v místech, kde značka přestává stoupat tak zprudka, jsme našli pěkné tábořiště a malý potůček, který nás bohatě zásobil vodou na vaření i na mytí. Stany, věci, voda, místo na vaření, vařiče, večeře, koupání. A rychle na západ slunce. Vyběhli jsme na hřebítek a bylo to na poslední chvíli. Slunce zrovna mizelo za Vodním vrchem (Водни връх 2683 m.n m.). Však zítra se mu taky podíváme na hřebínek. Se Sporýšem, který byl u stanů, jsme si po námořnicku popovídali semaforem. Hlavně Hroch, možná to bylo tím, že mu Sporýš na vysílání uzmul návlky. Hrát a zpívat nás šlo jen pár a to ne nadlouho.

Zase mě budí podivné šfouchání. A opět vyřáším za již zmizelým Maďalem sledovat východ slunce. Nebylo to však tak jednoduché jako včera. Kopec byl pro nás

vhodný, byl sice téměř plochý, ale přece jen si člověk asi pětkrát falešně myslel, že je již na vrcholu, aniž ho dosáhl. Nakonec bylo slunce stejně za mrakem (Maďal prý východ viděl, ještě než přišly mraky) a prudký víchř nás zahnal zpátky k ostatním. Ti ještě hluboce spali. Cesta z tábořiště se vinula k již zmíněnému Vodnímu vrchu. Na hřebeni, pár metrů pod vrcholem, jsme na sebe čekali. Maďal a já jsme se opět nějak zapomněli a čekali jsme tu, i když ostatní dávno odešli. A pak, při prožívání drsné horské reality, jsem spatřil hluboko dole pod severním svahem kopce čtrnáct kamzíků. S Maďalem jsme je ještě hodnou chvíli sledovali. Pobíhali jeden za druhým, z jedné strany karu na druhou. Dlouhými přesnými skoky se přenášeli z kamene na kámen, vůdce vpředu a ostatní v řadě za ním dělali to samé co on. Neměli se před námi kde skrýt, dno údolí byly jen plesa a kameny. Z Vodního vrchu bylo možno dohlédnout téměř až na Kobilino branišče (Кобилино бранище) sedlo s chaloupkou ve výšce 2145 m.n m. Toto sedlo tvoří jedinou uzoučkou spojku střední Rily s Rilou západní, s Rilskomonastirskou (Рилскомонастирска гора) částí hor. Pohorí je tu rozděleno jihozápadním směrem se táhnoucím údolím Rilského monastýru (Рилски манастир) a Rilskou řekou, a na severovýchod se obracejícím údolím Levého iskiru (Леви искър) říčkou tokoucí, už jen pod jménem Искър do města Samokov (Самоков), pak do Sofie a nakonec do Dunaje, zde zvaného Дунав. Část výpravy šla obědvat kamsi vpřed. Ještě než odešli, vymyslel Maďal Janě zkoušku vůle, měla do zítřka do oběda počítat všechny kroky pochodu. A zatím Jana, Zuza, Hroch, Sporýš, Sova a já jsme vybalili jídlo a nohy z bot ještě kus nad sedlem. V sedle jsme pak ke svému údivu potkali Tatoucha. Nějak snad vybočil z pěšiny a ostatní mu utekli. V sedle nebyla po nich ani stopa ani značka. Doufali jsme, že se vydali dál do kopce směrem k průsmyku Поповокалски превал (Поповокалски превал asi 2450

m.n m.), bylo to nejpravděpodobnější, ale úplně jistí jsme si nebyli. Nakonec jsme se s nimi potkali kousek pod Поповокалским ез., malým plesem, od kterého stoupání nabíralo na strmosti. Začínalo nám malinko aprílovatět počasí. Chvilku pršelo, přišla mlha, vše se rozešlo, vysvitlo sluníčko a tak několikrát dokola. Vlastně až do večera. Za průsmykem jsme traverzovali po velmi dobrodružné, kluzké skále nad Strašnoto pleso (Страшного ез.). Pleso bylo pěkné, malebná kamenná chatička byla přilepená ke kopci nad plesem a celá scenerie provokovala k focení. Tatoucha začaly napadat velikášské myšlenky, dnes nás chtěl zlákat k pochodu na Maljovicu (Мальовица 2729 m.n m.). Nakonec jsme spali kus pod Strašnotým plesem, u jednoho z Malomaljoviškových ples (Маломальовишки ез.). Maďal se ještě s batohem zaběhl podívat za nejbližší hřebítek, zda tam není lepší místo na spaní, ale nebylo. Ve schylujícím se dešti jsme stavěli stany v dostatečné vzdálenosti

od skalních stěn a doufali, že nás to ochrání před za bouřky padajícím kamením. Přišla mlha a šli jsme se koupat. A pak, když konečně začalo pršet, jsme vytáhli vařiče a ujali se vaření. Postavili jsme si s Maďalem pěknou stříšku na vaření z pláštěnek, připojil se i Tatouch, ale to už pomalu přestávalo pršet. Mlhy se rozešly a otevřel se nám pěkný pohled na pleso a na, na hladině kvetoucí, lakušníky. Večer dále ubíhal při focení, roztahovače s kolíkem a koupání zbylých špinavců.

Na cestu jsem ráno vyrazil se Zuzou napřed. Proti nám se hrnuly do hor spousty Bulharů. Někteří i sem tam něco utrousili, a tak bych jim chtěl poděkovat ze jedno rajské a jedno klasické jablko. Klesání k chatě Мальовица u říčky Мальовица, pod horou Мальовица, vedlo podél potoka Малка мальовица a bylo obzvláště strmé a klouzavé. Dole v údolí jsme si opravdu oddychli. Po domluvě, že na sebe počká-

Údolí Dupnické bystrice, v popředí Hořec tečkovaný (*Gentiana punctata* L.)

Petr Příbyl

me na začátku prudkého stoupání ke konci údolí, jsme se roztáhli po stezce. Držel jsem se vzadu se Zuzou a Hrochem. Na domluveném místě na nás čekal jen Maďal, ostatní pod vedením výšekchtivého Tatoucha odešli. Při jednom čekání na Zuzu a Hrocha jsme si s Maďalem vyhorolezli pěknou skalní plotnu. Nakonec i Maďal a po něm i Hroch neodolali a opustili pomalé tempo zadního voje. Ostatní zatím čekali a obědváli u Elenskiho plesa (Еленски ез.). Oběd se teda velmi hodil. Zvláště asi Janě, která tu mohla přestat počítat kroky a zkoušku vůle měla splněnou. Tatouch se pokusil narušit pohodu oběda několika vtipnými větami o nestíhání a nočních pochodech, čímž způsobil Zuze málem duševní trauma. Myslela si, že je to kvůli ní a její šlaše, protože se stále courá vzadu. Snažil jsem se tedy uvést věci na pravou míru s tím, že času máme stále akorát dost nato vše v pohodě stihnout. A žádný noční pochod nám nehrozí. Nehrozil. Ještě jedno malé zpestření nás čekalo. Po náročném výstupu na Мальовицу se předvoj ve složení Saša, Jana a Sova rozhodl oklikou přes vrchol Мальовици dojít zpět k místu, kde jsme obědváli. Naštěstí nedošli daleko a brzy jsme je s Maďalem dohnali a jejich omyl napravili. Asi by se vrátili sami, jelikož na vrcholu bylo velkými písmeny napsáno STOP. Saša mi pak za odměnu pěkně zapózovala a po zmáčknutí spouště byla

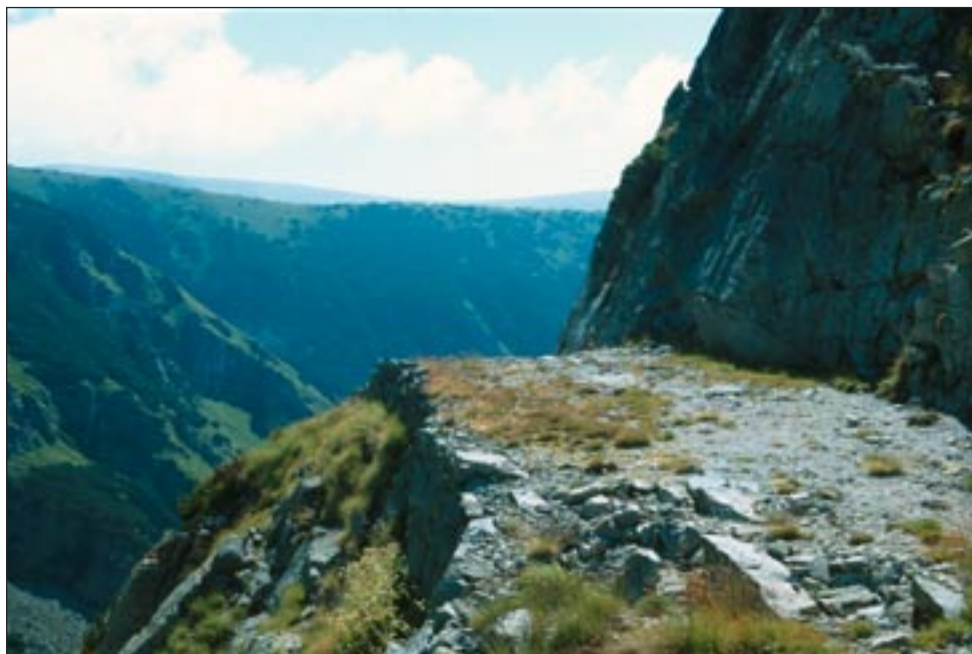
propuštěna vpřed. Maďal se vydal ještě k vrcholu něco vyfotit, a tak jsem na něj počkal. Tím se začalo naše malé zpoždění. Cestou z Мальовице jsme viděli Kuleho a Hrocha, jak jdou kamsi nabírat vodu. Složili jsme batohy a vyrazili s lahvemi za nimi. Hroch vyhrabal malou loužičku, odkud se při troše šikovnosti dala nabírat nezkalená voda. Dosať jsme doplnili tekutiny a nějakou vodu vzali i ostatním. Hory tu vypadaly dosti bezvodně. Bohužel o kus dál byl pěkný výhled na Рилски манастир, pěknou velkou stavbu hluboko dole v údolí.

Rilský monastýr je největším a největším Bulharským klášteřem. Leží v údolí Rilské reky ve výšce 1147 m.n.m. Podle legendy byl založen poustevníkem Ivanem Rilským (876-946), který tu trávil život v jeskyních. Klášter měl zajímavou a pohnutou historii. Ve 14. století byl zničen lavinou a znovu vystavěn na současném místě při soutoku řek Drušljavica a Rilské reky. V roce 1343 jej vládyka strumské Makedonie Chrelju nechal dokonce přestavět na pevnost a doplnit dnešní dominantou, kostelem Pany Marie. Z militantní zástavby se však dochovala pouze masivní čtyřboká, 25 m vysoká kamenná věž (Chreljova věž). Klášter se napříč mocenskými proudy vždy těšoval všeobecné přízně carů a později i sultánů. Přestože byl za zmatků v osmanské říši třikrát totálně vypálen loupeživými tlupami (1768-1778) a v roce 1833 téměř do základů zničen největším a posledním požárem, od roku 1847 byl znovu obnoven díky výtečce celonárodní sbírky. Za svou dnešní podobu ve stylu pravoslavných klášterů na hoře Athos vděčí domácím architektům, malířům a řezbářům. Dovolím si tordit, že pro Bulhary znamená asi totéž co pro nás Národní divadlo. Počátky národního písemnictví jsou prý datovány právě zde. Místní odchovanci patřili mezi přední národní reformátory, spisovatele a buditele. (převzato z <http://jdi.na/rila>)

Párkrát jsme se ho z té výšky pokusili vyfotit a pomalu se vydali za ostatními. Ti mě jako prvního ze zadního voje nepřivítali přímo s otevřenou náručí. Prý na nás přes

hodinu čekali. Nikoho z nás vzadu to ani nenapadlo. Zvláště poté, co dopoledne nepočkal nikdo krom Maďala na dohodnutém místě, mě nenapadlo, že budou hodinu čekat na čtyři statné jinochy. Každopádně se tedy omlouvám, ale neslibuji, že to už nikdy neudělám. Zvláště když budu mít po ruce fotoaparát. Začali jsme pomalu klesat. Snadno jsme našli odbočku zelené značky

Бистрица) přes ves Бистрица do města Dupnice (Дупница). Potvrdili nám to i místní hoši z chalupy, pravda je, že nebylo úplně jasné, na co to své YES vlastně říkají a jestli správně pochopili náš dotaz. Někteří cestoskeptici tomu příliš nevěřili. Ani já jsem nebyl úplně přesvědčen, dokud jsem neprošel pár set metrů pěšinky, která byla zřetelně značená kamennými panáky a

*Kamenná cesta pod sedlem Džanka.
U nedalekého mostku se filmy ve všech aparátech protáčely o 106.*

k chatě (Хижа) Ivan Vazov (Иван Вазов). Pěkným údolím s pasoucími se kravami jsme klesali přímo do náruče zapadajícího slunce. Časem byly krávy vystřídány koňmi. Ivan Vazov vypadal v zapadajícím slunci skrčený pod horskými velikány moc pěkně. Pohled zblízka sice ukázal na nepořádek a místy velmi poškozenou budovu, nicméně zapadající slunce obléklo chatě své pozlátko a nezbylo než se kochat. Od Ивана Вазова měla podle mapy vést pěšina podél říčky Dupnická Bystrica (Дупнишка

jedním náhrobkem. Spali jsme tedy u této stezky pod Chalupou Иван Вазов a úplně jsme opustili myšlenku o cestě po červené značce, která se plazila o několik set metrů výše po posledních travnatých pláních klesající Rily. Koupání v říčce Бистрица bylo díky hlubokým tůňím skvělé, vodní živel Hroch šel ještě se Sovou a Sporýšem smočít si člověka pod vodopád kus proti proudu. Po večeri, okukování měsíce a povinném hraní na kytaru jsme postupně uléhali na kutě.

Ráno jsme se pokusili vyrazit brzy. Panáci u cesty nám ukazovali, kudy máme jít, a my si užívali poslední hodiny v horách. Údolí bylo zkrátka úžasné. Kýchavice, divizny a spousta kytek, které jsem vlastně ani neznal, postávaly jen tak v okolí, až se nechaly vystřídat lesem a spoustou velikých zralých malin. Sklesali jsme přes několik skalních schodů, ale všude nás cesta a panáci bezpečně provedli. V lese jsme míjeli obrovské staré borovice a smrky, jak postávaly nad divokou řekou, která se přes vodopády řtila dolů do Dupnice. Cesta vesele ubíhala. Pronikl jsem díky Tatchovi hlouběji do tajů pufrovacích systémů acidobazické rovnováhy v lidském těle, což je věc opravdu velmi vychytralá a zajímavá. Obědvali jsme ještě na pěšině. Původně jsme chtěli dojít až na silničku a k Bystričskému vodopádu (Бистришки водопад), ale nešli jsme asi tak rychle, nebo se cesta moc klikatila. A tak čas k obědu

nastal dřív, než jsme této mety dosáhli. Využívali jsme co nejvíce slunečních paprsků, které k nám pronikly skrze husté stromoví. Po obědě jsme konečně dorazili k velké zpevněné cestě a k vodopádu. Pod jedním jeho stupněm byla veliká hluboká tůň, kde jsme nakonec téměř všichni skončili. Dokonce došlo i na plážové plavečky dam Saši a Jany, o kterých si už myslely, že je nepoužité dovezou domů. Pod vodopádem byl zajímavý mostek. Podle pevného kamenného pilíře to býval pěkný most. Nyní však již mu z krásy mnoho upadlo. Nahradily to různé do sebe zadlabané klády a celé to vypadalo velmi podezřele. Naštěstí po celé délce byly dva pořádné kmeny, a tak snad i nosnost mostu byla zčásti zachráněna. Další cesta do údolí už klesala velmi pozvolna, kroutila se napříč svahem hor, vysoko nad rychle klesající Bystricou. Trochu jsme s Kulem závodili, kdo si natrhá více oregána, jež tu hojně rostlo kolem cesty. Z pramínku u cesty

Sofijské nádraží zdobí tato Maďalem vysoce ceněná lokomotiva

jsme si nabrali vodu. Ostatní tu čekali, takže jsme chvíli byli opět všichni pohromadě. Sova s Hrochem a Sporýšem vyrazili napřed. Jenže ouha. Ze silničky vedla do Бистрице zkratka. Sova a spol ji přešli. O tom ale nevěděl Kule, který odmítl čekat na ostatní. Čekal tu tedy jen Maďal s Kotulem. Když jsme je s Tatouchem došli, začali jsme s Maďalem vypočítávat, kdo určitě odbočil. Ti tři první tu prý spolu s ostatními nebyli. Takže jim to buď došlo, nebo šli dál po silničce, která ovšem vedla úplně jinudy. Poslali jsme tedy Kotula s Tatouchem za ostatními a vyběhli za těmi třemi rychlíky. Nemuseli jsme běžet daleko, čekali vlastně za zatáčkou, nějak si vzpomněli, že tam odbočka byla, a tak se rozhodli vyčkat. Vrátili jsme se s nimi ke zkratce a začali stíhat ostatní. Dohnali jsme je ve vsi. Přestože nám začalo malinko krápat, neuhasilo to v Maďalovi ani ve mně veselou náladu. A tak když jsme míjeli vesnické krámký, nechali jsme ostatní odejít a já jsem zakoupil dva asi sedmikilové melouny. Každý jsme si jeden přibalili a vyběhli směr Dupnica (Дупница). Za chvíli jsme už šli s nimi v houfu. Chtěli jsme stihnout osobní vlak směrem do Sofie a cestou vystoupit na nějakém příhodném místě poblíž hlavního města a přespat tam. Nakonec se vše vyvinulo úplně jinak. Zuzu přemohla její šlacha a museli jsme zastavit. Zvolili jsme tedy plán dvě. Přespat u Дупнице odjet odtud do Sofie až ráno. Během odpočívání a rekonvalescence Zuziny nohy jsme si pochutnávali na melounech. V Дупници se Kule pokoušel doptat, zda tam neprodávají „žhavouše“, ale neuspěl. V úhledném centru města jsem se neprozřetelně zeptal na cestu k „Централна железничная гара“. Ujal se nás domorodec v pantoflích a se zmrzlinou v ruce. Provedl nás celým městem a asi po dvaceti minutách nás dovedl k nádraží (*vedl nás zcela opačným směrem, než jsme původně šli – pozn. red.*). Zrovna tam stál rychlík do Sofie a užuž se rozjížděl. Naš průvodce se rozeběhl, vlak zastavil, mašinfíra vypnul motory a čekalo se na nás. Pro-

blém byl v tom, že tento vlak stavil jen ve velkých aglomeracích a ne v malých vesničkách, kde jsme doufali přespat. Vůbec jsme s ním jet nechtěli. Nakonec jsme však do něj nastoupili, když už kvůli nám zastavil. Jen se nám to malinko prodražilo, jelikož ve vlaku se jízdenky prodávají s přírážkou - jako u nás. Po menších dohadech s průvodcím a jeho kolegou jsme přírážku zaplatili. Nezbylo nám však už dost leva (Лева) na to, abychom odjeli ze Sofie zase mimo město a přespali někde v podhůří Vitoši (Витоша). Vyřešili jsme to výsadkem na sofijském nádraží Gorna Banja (Горна баня). Kus od nádraží směrem k tyčící se Витоше jsme na travnatém plácku obklopeném stromy, křovím, železnicí a nějakou trafostanicí přečkali noc (*trafostanic bylo více než stromů – pozn. red.*). Ještě jsme uvařili poslední jídla na vařičích a uložili se.

Ráno jsme pod zvukem budíků vstávali velmi brzy. Krásně jsme stihli koupit lístky a vyfotit východ slunce nad Sofií. Na hlavním vlakovém nádraží jsme vyhledali kancelář Eurotours, nechali u nich batohy a vydali se nakupovat něco k jídlu. Vyžádali si též naše pasy a lístky, s jejichž navracením příliš nespěchali. Po půlhodině vyplněné mírnou nervozitou, „co tedy bude“, nám pasy i lístky vrátili. Přidali i samolepky na batoh. Zjistili jsme, že utratit pět Лева není jen tak. A pak po degustaci místních specialit, řádně zásobeni na celou cestu jídlem i pitím, jsme se v půl desáté bulharského času přihlásili s naší batožinou u autobusu. A tím už pomalu naše bulharské dobrodružství končí. Cesta do Čech proběhla pro nás již bez komplikací. Jen na maďarsko-slovenských hranicích celníci, přes přijetí úplatku, naše bulharské spolecestující i personál autobusu řádně zbuzerovali. Trochu mě naštvali a trochu jsem se za své slovenské „bratry“ styděl. Na Florenci jsme udelali naše tradiční kolečko a každý se rozešel, kam potřeboval.

Put'ák na Slovensku

Muránska planina - Veporské vrchy - Pol'ana - Veľká Fatra

21. - 31. srpna 2003

Zahájení letošního putování po slovenských horách, jak je zde hodlám vylíčit, provázely četné nesnáze. Ne všichni totiž ve čtvrtek večer nasedli ve čtvrtek 21. srpna večer na Hlavním nádraží do rychlíku Laborec. Ne všichni dorazili další den na Slovensko na Muránskou planinu. Jen Kule, Tatouch, Vrápenec, Sporyš, Křeček, Paedr, Kex, OMV, Mungo a Baloun.

Ale popořadě: tito všichni dojeli autobusem do vesnice Muránska Huta (703m) a vystoupali na podlouhlý hřbet, na jehož kraji se tyčí hrad Muráň. Tento si prohlédli a pak pokračovali po Muránske planině cestou lesem na Studňu, kde jsme byli před třemi roky. Odtud to je jen několik kilometrů na Nižnou Kľakovou, kterou si bývalý Kulecí fotoaparát jistě dobře pamatuje - o této příhodě se můžete dočíst v Šupu 19. Nižná Kľaková je jakási neveliká louka v sedle s turistickou útulnou a ohništěm. Odsud se dá sestoupit buď do Hrdzavé doliny, jež vede do Muráně, nebo na druhou stranu k Dudlavce. Platí tu výjimka Národního parku a smí se tu dvě noci tábořit. Nedaleko se vypíná zalesněný vrchol Kľak (1409m).

Nyní se přeneseme o několik set kilometrů na jih, doprostřed maďarské puszty do městečka Szarvas, kde jsem, maje již od čtvrtka zabalený batoh mimo jiné se dvěma chleby, tropikem a kotli, nastoupil ráno do autobusu a odjel do Budapešti. Zde jsem měl podle předem dohodnutého plánu nasednout v 16:05 do mezinárodního vlaku Urpín, v 19:11 vysednout na Slovensku v Lučenci, najít autobus ve 20:20 a ve 21:53 přijet do Muráně, v kterémžto městě by na mne čekal Kule, abychom společně odešli nahoru na Nižnou Kľakovou (to jsou

z Muráně tři hodiny cesty dokopce), kde jsme měli sraz se všemi ostatními účastníky puťáku. Potud teorie.

Do maďarské metropole jsem přijel kolem první hodiny odpolední, takže jsem měl čas na hrubou prohlídku města. Poslední forinty jsem utratil za oběd a s poměrně velkým předstihem jsem našel Východní nádraží (Keleti pályaudvar). U šestého peronu jsem si dle očekávání na ceduli přečetl „Žilina - 16:05 - Urpín“, nasedl do vlaku, uvelebil se v kupé, otevřel noviny a přestal se zajímat o okolní svět. Po čtvrté hodině vlak vyjel z nádražní haly, protáhl se budapeštskými předměstími a vjel do rozlehlé placaté puszty. Po levé straně se rýsovalo pohoří Mátra, za nějž jsem měl namířeno, přičemž vlak jel zatím podél něj východním směrem.

Dvě hodiny nato jsem stále ještě seděl v kupé, vagon plný, koukám se ven a podle stínů venku usuzuji, že jedu stále východním směrem. Vlak sviští po hlavní trati, po levé straně pahorky Mátry, jinak všude rovina. Vzpomněl jsem si na svou cestu minulý rok (jel jsem tenkrát stejným vlakem) a tušil jsem, že bychom v nejbližší chvíli měli zatočit na sever do hor, ale nic takového se zjevně nedělo. Neměl jsem však důvod se jakkoli znepokojoovat. Nebylo snad na tabuli napsáno „Žilina 16:05“? Mohu snad

jet někam jinam, než chci? Ani průvodčí, vyžádavši si můj lístek (na kterém je mimochodem napsáno „Budapest-Fil'akovo*GR-Lucenec“), se neměla k slovu, takže jsem se opět s klidem uvelebil v sedadle. Vytáhl jsem však seznam zastávek (to abych zjistil, kde bych se měl přibližně v tu dobu nacházet), a usoudil jsem, že za pět minut budeme v Aszodu, tolik a tolik km od slovenských hranic. Jaké tedy bylo moje překvapení, když po pěti minutách vlak zastavil u velkého nádraží s nápisem „Kál-Kapolna“!

Zmateně jsem obracel itinerář ... Tušený problém začínal nabývat reálných obrysů. Zřejmě nejsem tam, kde bych být měl, ale ... přečetl jsem přeci správně ceduli s jménem konečné stanice - Žilina! ... ne, není možná! K objasnění situace přispěla náhoda. Obrátil jsem se na přítomnou maďarskou rodinku, jejíž jedno dítě drželo v ruce, jako na zavolanou, autoatlas Maďarska. Sebral jsem odvahu a ten atlas si půjčil. Našel jsem město, o kterém jsem se zmínil a ze kterého vlak mezitím odjel, a shledal, že se nacházím na jiné trati (konkrétně Budapest - Miskolc - Košice) a pochopitelně v úplně jiném městě, než kde jsem měl zrovna být! Rychle jsem tedy poděkoval, vrátil atlas, popadl batoh a na příští zastávce (ve městě Füzesabony) vystoupil. Vlak odjel a já zůstal sám na peronu uprostřed vpravdě nečekaného průšvihů.

Nejprve jsem vběhl do nádražní haly a prohlédl různé mapy a jízdní řády, co visely na stěnách. Pak jsem se pomoci své skrovné maďarské slovní zásoby (kromě „mékelkápostásitottalanítottátok“ umím ještě nějaké číslovky) snažil z výpravčího vypáčit, kdy jede

nějaký vlak zpět na Budapešť. Stalo se totiž, že jsem nasedl do špatné části vlaku, která se ve městě Hatvan odpojila a pokračovala po hlavní trati na Miskolc, zatímco zadní vagony odjížděly na Slovensko. Můj improvizovaný plán byl tedy vrátit se na původně zamýšlenou trasu a pokračovat po ní. Platila mi tam totiž jízdenka a byl to zdaleka nejlepší způsob, jak se na to Slovensko dostat z místa, kde jsem nyní trčel. Anžto jsem se nacházel na hlavní trati Miskolc - Budapest, nebyla o spoje nouze (v relativním významu). Další vlak jel ve čtvrt na sedm, a tudíž jsem měl ubohých deset minut na zařízení nějakých věcí kolem. Předně jsem nevěděl, jestli si mám kupovat lístek na úsek Füzesabony - Hatvan. Prohovořil zejména fakt, že jsem nevěděl, co bych dělal, kdyby na mne ve vlaku došel průvodčí. Na rozmyšlení postupu, jak se za chvíli dočtete, jsem měl ještě čas. Protiargumentů bylo o něco víc. Měl jsem u sebe asi 100 forintů (to je 14 korun) a potom 600

Baloun se na poslední chvíli snaží užít si svůj digitální foťák...

Ahalbert vystupuje na Ploskou, v pozadí vrch Borišov (pohoří Velká Fatra).

Sk a asi 300 Kč. Nabízela se tedy možnost vyměnit peníze někde venku. Vyběhl jsem tedy na náměstí, ale dovedete si představit, jak se na takovémhle venkově v pátek večer hledá směnárna. Žádnou jsem nenašel (na podrobnější průzkum jsem neměl čas), takže jsem se vrátil do nádražní haly a pak už se důvody, proč si nekoupit lístek, jen vršily. Nemohl jsem přece za to, že jsem odjel jinam! Cedule s cílovou stanicí na vagonu nenajdete a průvodčí vám nic neřeknou (možná to sami nevědí). Usoudil jsem tedy, že to nebyla moje chyba, a tak jsem z haly zamířil rovnou na peron mezi dav lidí vyčkávajících vlaku. Chtěl jsem také zavolat z budky Kulemu, aby pro mne nechodil do Muráně a také abychom dohodli náhradní sraz, ale na to mi zkrátka nezbýl čas.

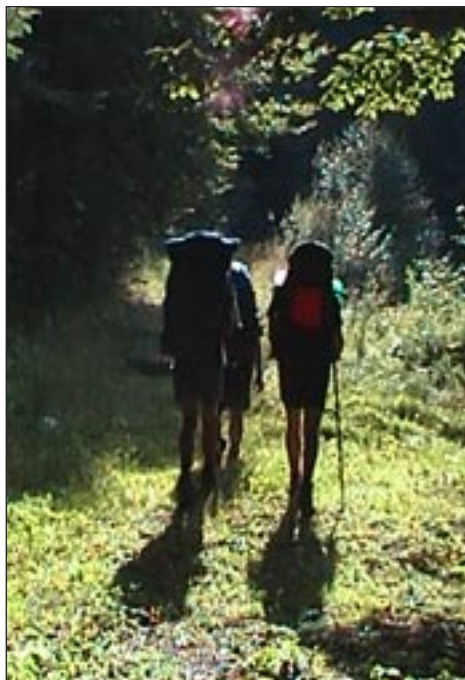
Vlak přijel zanedlouho a já jsem ve svém zmatku naskočil rovnou doprostřed kuřáckého oddílu; nechtěl jsem se chovat nápadně a natlačil jsem se co možná nejlépe doprostřed chodbičky, co je mezi dvěma protilehlými dveřmi. Vlak byl beznadějně plný. Po příštích několik desítek minut jsem dýchal smrad z bezpočtu zapálených cigaret celého vagonu a potil se, tísněn davem cestujících. Zatím jsem měl dost času promýšlet si strategii vyjednávání s konduktérem, pokud by k němu nedejbože došlo. Naštěstí k němu nedošlo. Předstídal jsem, že mám lístek již zkontrolovaný, a on ho po mně nechtěl, takže jsem průvodčího „převezl“. Když to takto proběhlo, poněkud jsem si ulevil a zbytek cesty do Hatvanu se snažil příliš nedýchat cigaretový smrad. Přebíhat mezi vagony se mi vsutku nechtělo, asi víte proč.

V Hatvanu jsem naskočil na časově nejbližší spoj na sever a od nějakého Maďara se dozvěděl, že lze stihnout přípoj na Slovensko ještě ten večer. Nebyla to bohužel pravda (možná že jsem špatně rozuměl, třeba říkal, že mi právě ujel:-). Vlak se neskutečně coural a do posledního vel-

kého města Salgótarján, několik km před slovenskými hranicemi, jsem dorazil až za naprosté tmy, v době, kdy všechny ostatní vlaky byly dávno fuč a další jely až ráno. Někdo od drah mi řekl, ať zkusím autobus, tak jsem šel na autobusové nádraží, kde mi zas jeden řidič řekl, ať zkusím jet vlakem. Výsledkem toho všeho byl fakt, že jsem tu uvízl, a tak jsem měl najednou spoustu času informovat rodinu a Kuleho, který mezitím sestupoval Hrdzavou dolinou do Muráně. Bylo devět hodin.

Nejprve jsem zkoušel volat Kulemu, ten si však patnáct minut předtím vypnul mobil, a tak se již ode mne nic nedozvěděl. Pak jsem volal rodičům, kteří zrovna cestovali autem napříč Českou republikou, a vylíčil jim nastálou situaci. Dohodli jsme se, že někde v okolí přespím a další den, jakmile budu na Slovensku, opět zavolám. Počala se ukazovat hlavní slabina celé akce – totiž absence jakéhokoliv záložního plánu. Podobně jako loni, kdy všechno proběhlo bez problémů, jsme letos spoléhali na přízeň osudu, nebo lépe řečeno nepočítali jsme s komplikacemi. Díky tomu jsem také neměl šajn, jak se vůbec další den do Muráně dostanu. Jak jsem zjistil později ve Filakovu, otevřeli tam sice nedavno lokálku, ale zrovna v sobotu tam nic nejzdí. Zbývaly už jen autobusy, a tam, pokud nemáte spoj zjištěný předem, těžko na nádraží něco zjistíte. Proto rodiče z auta zavolali Alfonsovi a ten zavolal Maďalovi, aby zjistil možná sobotní spojení z Filakova do Muráně. Maďal pak kontaktoval zpět „pohyblivý štáb“ a předal cenné informace do rukou mých rodičů a Kuleho.

Já jsem se mezitím vydal hledat nějaký nocleh. Šel jsem po vedlejší výpadovce někam do kopců porozhlížeje se po okolí. Na vlastní kůži jsem se přesvědčil, že tamější vegetaci tvoří většinou neprůchodné keře, tedy žádný komfortní les bez podrostu, jaký jsem očekával. Přesto se mi po nějaké době podařilo najít asi padesát metrů za posled-

Pochod lesem v oblasti Poľany

ními domy jakousi travnatou rovinku, ze tří stran šikovně schovanou za hradbou keřů a přístupnou leda strmým svahem po straně čtvrté. Věci potřebné ke spaní jsem měl – pyžamo, spacák, dokonce i tropiko, které jsem ale nestavěl a jen jsem ho přes sebe zpola přehodil. Bylo dusno a mraky, pokrývající celou oblohu, visely nízko, přes noc však našťěstí nepršelo.

Vzbudil jsem se v sedm hodin a začal si balit. V osm hodin jsem již sestupoval do Salgótarjánu. U pumpy jsem naplnil své flašky a zamířil na vlakové nádraží. Vlak měl jet až v půl desáté a tudíž jsem měl dost času na snídání, jež se sestávala z ohromné bílé housky, fehéř kenyér, kterou jsem zakoupil ve čtvrtek v Szarvasi a která se už notně rozpadala. Když jsem se zasytil a smetl ze sebe drobký, rychlík přijel. Překonal jsem slovenské hranice a dostal se až

do Fiľakova, kde bylo nutno zjistit další spoje. Zavolať jsem Kulemu, který mě přeměroval na moje rodiče. Byla mi sdělena dvě spojení, z nichž jedno odpadlo poté, co jsem zjistil, že nejbližší vlak do Rožňavy jede až pozdě odpoledne. Bylo tedy dohodnuto, že počkám na vlak do Lučence, tam přisednu na autobus do Banské Bystrice a odtud mě pak jiný autobus odveze do Muráně. Bohužel se nám nepodařilo tuto informaci tlumočit Kulemu, pročež musel čekat celý den v Muráni, nevěda, kdy mám vůbec přijet.

Po několika delších chvílích jsem nastoupil do vlaku a kolem poledního se ocitl v Lučenci. Ocenil jsem, že hned vedle autobusového nádraží stála pizzerie, protože jsem do sebe nemusel soukat ten bílý chleba. Jinak cesta autobusem ani čekání v Banské nebylo zajímavé. Do Muráně jsem dojel v půl sedmé autobusem, ve kterém mě Kule už ani neočekával. Na náměstí jsme společně snědli kus mého maďarského chleba, já jsem vyprávěl, co se mi stalo, a pak jsme vyrazili Hrdzavou dolinou nahoru na Nižnou Klakovou. Mezitím se setmělo, a tak jsme zalehli do seníku, jenž stál u cesty, abychom tam přečkali noc.

Ráno jsme se zabalili mezi devátou a desátou hodinou došli na Nižnou Klakovou, kde zrovna vstávali. Dali jsme si erární snídání a všichni si vyslechli moje líčení cesty z Budapešti do Muráně. Pak došlo na dohadování cesty, rozdělování jídla a balení batohů. Jídlo jsme řešili tím způsobem, že jednotlivci měli vlastní snídaně a obědy (tedy studená jídla) a vařilo se po třech skupinách (večeře a čaje). Pokud jde o trasu puťáku, tak náš plán byl opustit Muránskou planinu směrem k Veporským vrchům, přejít Klenovský Vepor a za pohořím Poľana sejít do Banské Bystrice, kde jsme počítali s nákupem potravin. Druhou (kratší) část by pak vyplnil přechod Veľké Fatry a do Prahy bychom odjeli vlakem z Ružomberoku nebo přilehlých vesnic.

S blížícím se polednem jsme opustili Nižnou Kľakovou. Cestu zalesněným hřebem přerušil jen oběd na přilehlé vyhlídce. Bylo příjemné teplo a počasí stálé. Pokračovali jsme a v sedle Burda (1006m) jsme se dohodli, že Fabovu hoľu (1439m) obejdeme po vrstevnici, i když nejednomu se zdálo škoda nejvyšší bod Muránské planiny takto minout. Útěchu však sliboval o 101 metrů nižší Klenovský Vepor, na který ještě mělo dojít. Šli jsme dále po zelené a na dalším rozcestí nás překvapilo prudké klesání, jistě alespoň třicetiprocentní. Kochali jsme se výhledem na daleké pastviny a v podvečer dorazili do sedla Zbojská (726m), kde jsem mimochodem 24 hodin předtím projížděl autobusem z Banské. Být jen trochu prozíravější, mohli jsme na poslední chvíli ušetřit den pochodu. Nicméně jak jsem byl informován, nikomu kromě Kuleho válečí den na Nižné Kľakové nepřišel nevhod.

Za sedlem jsme vystoupali kopeček s lyžařským vlekem a zanořili se do lesa. Zvolili jsme neznačenou vrstevnicovou cestu a v sedle Diel (823m) o několik kilometrů dále shledali, že k noclehu budeme muset ještě kus ujt. V dalším sedle Bánovo (918m) jsme potkali lesáka, který nám doporučil přespat v sedle Machniarka (~1050m) o kus dále a nakonec nás tam doprovodil. Na přilehlé louce stála chalupa. Zabydleli jsme se na mírně se svažující rovince s měkkou trávou, ohništěm a nádherným výhledem na zapadající slunce. Vařiče jsme tentokrát nechali být a jídlo uvařili na ohni. Vzhledem ke stávajícímu počasí jsme všichni ulehli pod širák.

Následující den, tedy v pondělí, jsme nevstali příliš brzo, ostatně opak se nedá říci ani o jiných dnech puťáku, proto se o tom nebudu již zmiňovat. Vrápenec se ve své

Kostel v Muráni, pohled z náměstí, kde Kule čekal

dovádivé náladě pral se mnou o spacák, nejdříve o můj a pak o svůj. Vyrázili jsme ještě před polednem a čekal nás Klenovský Vepor (1338m) a pak dlouhá cesta po hřebeni a vstup do CHKO Pořana. Cesta vedla lesem přes Rozsypok (1128m) a Sedlo pod Vartou (1118m), kde jsme se zastavili a počkali na Kuleho a Balouna, kteří si odskočili k nedaleké Chatě pod Veprom. Následovalo prudké stoupání a zanedlouho – ještě pár desítek výškových metrů pod samotným vrcholem, jenž je zalesněn a není na něm nic zajímavého kromě triangulačního bodu, dřevěného totemu a vrcholové knihy – se před námi rozevřela vyhlídka do širého kraje. Chvíli jsme tam pobýli, kochajíce se výhledem, nicméně počal se v nás ozývat hlad a byli jsme rozhodnuti, že obědvat budeme až pod kopcem. Vyšli jsme tedy, zapsali se do knihy a po prudkém klesání, které nám vskutku dalo zabrat (kytaru nesl Vrápenec), jsme zvolili k obědu.

Z poklidné atmosféry oběda nás neustále vyrušoval Vrápenec, který, prohledav celý batoh, nenašel sklenici medu, kterou si tam údajně schoval. Zatímco Vrápenec otáčel svou gemmu z rubu na líc a z líce na rub a pořád dokola, pokračovali jsme v obědě a užívali si příjemného počasí a lesního chládku. Po nějaké době našel již zoufalý Vrápenec med ve svých věcech (ráno si ho tam někam strčil) a dal se opět do nadávání, tentokrát ovšem na svou adresu.

Po obědě jsme pokračovali v pochodu přes Machnáčov grůň (1097m), Šopisko (1084m) a Tri chotáře (1141m), odkud hřeben začal klesat. Objevily se rozlehlé louky v rozsahu několika kopců s množstvím chaloupek. Tatouch nám utekl dopředu. Za sedlem Kysuca-Uhliarka jsme se zasekli u lískových oříšků, zatímco čas ubíhal a bylo třeba rozmyslet místo na nocleh. Zajímaly nás „búdy“, jež byly v mapě zakresleny v intervalu sedmi až dvanácti kilometrů od nás

Pohled na hřeben Velké Fatry

po cestě, kolemjdoucí turista však potvrdil naše obavy, že dojít k nim už nestihneme.

Přišli jsme na silnici a proklouzli sedlem Tlstý javor (1019m), za nímž jsme po 1km našli napajedla s vodou a na přilehlém vršku strom a pod ním pěkné místo. K uvaření večere posoužily vaříče, kde Vrápencova skupina s propan-butanem zvítězila co do rychlosti přípravy jídla s Tatouchovým Primusem v závěsu. S Kulecím Dragonflyem nastaly problémy – měl ucpanou trysku a nechtěl hořet – nicméně díky vyvinutému úsilí a Tatouchově čističe trysek jsme se mohli navečeřet i my. Nedošlo tedy naštěstí na Balounovu „vyzrálou“ šunku, jejíž likvidaci jsme mu naopak uložili za úkol. Stany jsme ani tentokrát nestavěli. V noci jsme na vyjasněné obloze pozorovali rozličné vesmírné útvary.

Další den ráno jsme před odchodem využili nepřítomnosti Kuleho, který se myl dole u napajedel, a ukradli mu z batohu spacák. Vzniklé volné místo Tatouch elegantně zaplnil kameny a senem. Na to sice Kule přišel velmi záhy, nicméně svůj spacák zpět nedostal. Také jsme schovali spacák Vrápencovi, který po hodině počal být nervosní, ale pak ho našel u mne v batohu. Vyrazili jsme a minuli salaš. Kule zrovna nebyl ve své kůži a ze všech stran zkoumal cizí batohy. Zastavili jsme na rozlehlé louce pod velkým stromem a dali si první oběd (tento den jsme měli ne tři, nýbrž čtyři jídla, z toho dva obědy). Hráli jsme frisbee a bavili se na účet Kuleho, který mezitím značně znervosněl a nakonec se rozhodl k akci. Po urputném boji vytáhl spacák z mého batohu a nato nastal další urputný boj.

Vedro přituhovalo a my jsme se sebrali a vyrazili. Z hřebenu jsme sledovali ohořelé zbytky bůd, kde jsme předešlý večer zamýšleli přespat, a na vrchu Zákřluky (1012m), za kterým nás čekal prudký sestup do Kamenisté doliny, jsme se opět na chvíli zastavili. Následný sestup o 360

Ahalbert ukořistil oba spacáky a teď se snaží utéct Vrápencovi

metrů končil u vypuštěné přehrady. Místo na oběd a mytí se hledalo těžce, protože všude byly dřevařské cesty, křoví nebo klády, ale nakonec jsme zastavili u takové menší schované tůňky. Vytáhli jsme druhý oběd a někteří se umyli v potoce.

Druhou část dnešního pochodu měl tvořit výstup na hřeben Poľany, stejnojmennému vrcholu (1458m) jsme se však chtěli vyhnout. Vyrazili jsme údolím a zastavili se na chvíli u léčivého pramene „Kyslá voda“ - trochu jsme se napili, ale myslím, že nikomu tato minerálka moc nechutnala. Čekalo nás prudké stoupání hustým lesem a křovím na hřeben. Na jednom místě schytilo několik lidí množství žihadel od vos, jejichž hnízdo rozšlápli. Skrz hustý podrost totiž nebylo kam uhnout a nešlo ani příliš rychle utéct po svažitě cestě. Po těchto a jiných peripetiích jsme se doškrábali do sedla Jasenová (1104m), odkud nám zbýval ještě kus k prameni s vodou a možnému tábořišti. Vyšli jsme na rozlehlou louku a spatřili nádherný západ slunce. Na vodu jsme se optali v nedaleké salaši, kde hlasitě štěkali dva psi. S vodou jsme pak odešli kus za vršek (Lubietovská Bukovina; 1194m), odkud byl skvělý výhled na přilehlé kopce. V dále svítla Banská Bystrica, kam jsme měli následující den přijet. Ulehli jsme pod velký smrk, jen několik (š)Patníků si postavilo stan na pláni. Celou noc foukal silný vítr.

První velký výstup na Velké Fatře — na horizontu vysílače na Křižné

Přišla středa a my jsme začali pozvolna sestupovat z hor. Minuli jsme chatu „Horal-ka“ a přišlo klesání. Okolo nás se rozevřely krásné veliké louky. Těsně před vesnicí Hrochoť (636m), odkud jel autobus, Kule narychlo usmažil pár hub, jež cestou nasbíral. Kousky bedel bleskurychle zmizely v našich útrebách. Poté následoval sestup do vesnice a odjezd autobusem do Banské Bystrice.

V Banské jsme ihned zamířili do Billy a nakoupili zásoby na druhou část puťáku. Někteří vystačili s jídlem z Prahy až do konce a zůstali na nádraží, jiní naopak vzali krám útokem. Nákupy sponzoroval Tatouch svými 1000,- Sk. Po návratu a přesunu na vlakové nádraží, které je hned vedle, jsme začali diskutovat o tom, zda k dosažení úpatí Velké Fatry použít autobusu, či vlaku. Nakonec jsme se rozhodli pro vlak. Cesta byla ozvláštněna četnými tunely, které trati umožňují vystoupat do dostatečné výšky k překonání hor. Před tím nejdelším tunelem - v zastávce Harna-necká jaskyňa - jsme vystoupili.

Cesta vedla nejprve podél trati, tato však

zanedlouho vstupovala do již zmíněného dlouhého tunelu a zelená značka pokračovala Túfnou dolinou vzhůru. Pomalu se smrákalo. Jedno místo k táboření jsme našli na soutoku dvou potůčků. Nápadná kolemvedoucí pěšina, snad od medvědů, nám poněkud naháněla strach. Večeři jsme uvařili jako obvykle na vařičích a před spaním nám Tatouch předčítal z Čapkovy Války s mloky.

Ráno většinu z nás vzbudil silný dusot. Spatřili jsme blížícího se medvěda. Všichni seděli nebo leželi jako přikovaní, nevědouce, co mají dělat. Nemluvím samozřejmě o těch, co spali, ti sice také leželi jako přikovaní, ale s tím, co mají dělat, si zjevně nedělali starosti. Po chvíli medvěd odběhl a kolem zas nebylo živého zvířete. Tento unikátní zážitek jsem bohužel propásl, neboť jsem tvrdě spal, a tudíž nemohu sdělit další podrobnosti. Nicméně setkání s medvědem zůstalo vděčným námětem diskusí až do konce puťáku.

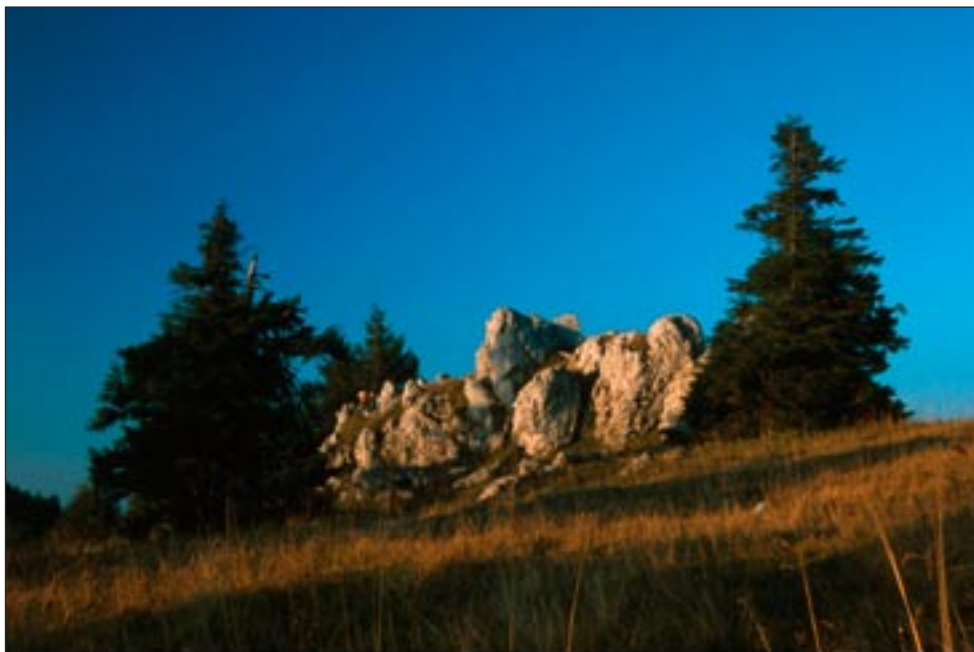
Nevyšli jsme příliš brzo a navíc jsme se nadlouho zdrželi u jeskyní Horná a Dolná Túfna. Tedy všichni kromě Tatoucha, Spo-

rýše a Vrápence, kteří spěchali na hřeben. Silnička pozvolna stoupala nad hranici lesa a skončila u Horského hotelu Králova studňa. O kus výš, přímo u pramene, jsme se sešli. Obloha byla vyjasněná a naskytl se nám rozhled do širokého kraje. Nedaleko trčel z kopce mohutný skalnatý útvar, Králova skála (1377m). Dali jsme si oběd a poslouchali Tatouchovo čtení.

Po obědě začala naše trasa víceméně kopírovat hřeben. Vystoupali jsme na vrch Křižna (1547m), kde se nachází jakýsi vojenský vysílač. Vítr tu fučel již velmi silně. Pak jsme šli skrz obrovsoku pláň až na Ostreetok (1592m), jenž je nejvyšším vrcholem Velké Fatry. Blížil se večer a bylo nám příjemně. Chtěli jsme tábořit jen o kousek dál, a nebylo tedy proč spěchat. Pod Suchým vrchom (1550m) jsme potkali malinkou útulňu, po zběžném obhlédnutí hromad odpadků válejících se kolem jsme však zas odešli. Zatábořili jsme se před Kýškami, na

jedné z luk schovaných mezi skalkami a skupinami smrčků. Náš Dragonfly definitivně přestal vařit, našťástí až poté, co jsme si jen tak tak připravili večeři. Po setmění jsme ze spacáků sledovali hvězdy.

Další den, již předposlední, bylo v plánu ujít opět kus hřebene, abychom v sobotu stihli sestoupit na druhém konci hor do L'ubochni a z tamního nádraží odjet vlakem do Prahy. I když tento plán nebyl ještě všemi odsouhlasen, vypadal nejpravděpodobněji, a nakonec na něj také došlo. Problémy jsme si však přidělali hned na prvním větším kopci jménem Ploská (1532m). Tatouch s Vrápencem řekli, že jdou rovnou nahoru, a vyšli, zatímco my ostatní jsme se jali kopec obházet po vrstevnicové cestě, abychom nemuseli takhle dokopce (kdo nahlédl včas do mapy, zjistil, že je to prašť jako uhoď, protože se muselo stejně jít dost nahoru a ušetřilo se nějakých 50 výškových metrů). Krom toho jsme v jednom záhybu vrstev-

Skalky na Kýškách, pod kterými jsme spali. Ráno jsme tam objevili pomník.

nice našli pramen a napajedla, kde bylo možno se vydatně osvěžit. Sporýš, Křeček, Paedr, Kex, OMV, Mungo a Baloun vyšli napřed a já (Aha) s Kulem chvíli po nich.

Cesta se zanedlouho připojila na hřeben, kde bylo třeba zatočit doprava, vystoupat část Ploské a pokračovat hřebenovkou, kde se v tu dobu nacházel Tatouch s Vrápencem. Doleva se cesta mírně svažovala k Chatě pod Borišovom, tam jsme ale vůbec neměli namířeno. Nicméně jak jsme zjistili v půli kopce, namířeno tam měla naše nejpočetnější skupina, která zjevně nevěděla, kam se jde. Zatím si v klidu dávali druhý oběd u Chaty pod Borišovom a nevsímali si, jak jim zuřivě máváme semaforem, ať se zvednou a jdou za námi na kopec. Nakonec nám nezbylo než dát si taky oběd a počkat na ně, jinak bychom je tam ztratili.

Když jsme se shledali, vyrazili jsme společně na Ploskou za Tatouchem a Vrápencem, kteří na nás již nějakou dobu čekali za kopcem. Odpoledne za tu dobu značně pokročilo a bylo třeba si trochu šlápnout. Nabrali

jsme vodu a vyrazili. Cesta vedla chvílemi lesem a chvílemi po pláni; často uhýbala z hřebene a vedla po úbočí svahu. Toho jsme využili pod horou Rakytov (1567m), při jejímž eventuálním výstupu bychom ztratili čas. Místo toho jsme zvolili vodorovnou cestu okolo, ale protože stav značení se od mapy v těchto místech mírně lišil, nevěděli jsme chvílemi, kterým směrem jdeme.

Pohled na západní obzor dával tušit, že se blíží slušný liják. Pod vrchem Tanečnica na nás začalo krápat a zanedlouho se mohutně rozpršelo. Šli jsme dále, i když ne tak svižně. Za rezervací Skalná Alpa jsme vešli do lyžařského střediska s pensionem uprostřed. Potají jsme tam naplnili vodou své flašky. Šli jsme dále, déšť se poněkud uklidnil. Nad Vojenskou zotavovňou Smrekovica se však bouřka spustila s novou silou. Před prudkým větrem jsme se schovali při kraji rezervace Jánošíkova Kolkáreň za vrcholem Malé Smrekovice (1485m). Dohadovali jsme se o noclehu. Shodli jsme se na tom, že je ještě trochu brzo a kromě toho se tu nikde nedalo moc dobře tábořit. Navíc na nějakou dobu přestalo pršet, takže jsme vyrazili.

Po půlhodině svižné chůze jsme našli relativně slušné místočko, krčící se u cesty, asi tak na jeden stan. Bylo tu i ohniště, což se naší skupině vzhledem k nefunkčnímu vařiči obzvláště hodilo. Ostatní se zabydleli nedaleko. Byli jsme stále na hřebeni a z údolí se sem valila hustá mlha. V noci ještě pršelo.

Přišel poslední den a čekal nás pochod zhruba 16 km a sestup z hor. Již nepršelo a bylo polojasno. Minuli jsme Nižné

Jeden z kopečků před Tlстым Javorem (Veporské vrchy)

Podvečerní oběd na Ostredoku — nejvyšším bodě Velké Fatry

Šiprúnske sedlo a jen o kousek dál jsme si dali oběd. Po jídle jsme vytáhli frisbee, jež se nám neustále kutálelo skopce dolů. Pak jsme vyšli. Cesta už vedla jen lesem a často jsme šli roztahaní po skupinkách. Občas jsme vykoukli z lesa a spatřili strmá údolí. Pochod byl dlouhý, ale jako závěr Velké Fatry a vůbec celého puťáku to bylo krásné. V oranžové záři podvečera jsme dorazili do sedla Poľana, za nímž po několika málo km následoval prudký sestup do údolí Váhu. Na poslední chvíli jsme si vymysleli „zkratku“ terénem lesa na prudkém svahu. V husté vrstvě listů někteří imitovali slalomovou jízdu na lyžích; po chvíli jsme přišli na lesní cestu, jež vedla hlubokým úvozem - tady zas dováděli jako v u-rampě.

Prošli jsme celou Ľubochňou až na nádraží. Setmělo se. Půlka z nás málem nestihla vlak, protože se zasekla po cestě v krámě. Naštěstí jen málem :-). Vystoupili jsme v

Kraľovanech, abychom zde mohli přesednout na noční rychlík do Prahy. Objevili jsme možnost nasednout na Cassovii a být v Praze o dvě hodiny dřív (asi v pět dáno) namísto původně zamýšleného Laborce. Nakonec jsme se rozhodli pro ten první vlak. Byl jako obvykle slušně nacpaný, a tak jsme se rozstrkali po celém jednom vagoně. Nabídka jedenácti lehátek po 140,- Sk jsme nevyužili. Kule si v jenom poloprázdném kupé lehl nahoru na polici pro zavazadla, přičemž brašnu se vším cenným, co kdo měl (kamera Sony, foťák Pentax, peněženka se všemi doklady, Balounův digitál...), pověsil ke dveřím na háček. Tato nepozřetelnost se mu stala osudnou. Ráno brašna na háčku již nebyla...

Na Hlavním nádraží jsme se v tichosti rozešli.

Ahalbert.

Obě podzimní vody 2003

První voda

12. – 14. září 2003

V pátek dvanáctého se účastníci vody sešli na Vršovcích a odjeli rychlíkem do Jižních Čech. Kule s Ahalbertem a jeho tatínkem mezitím jeli dodávkou s loděmi do Vyššího Brodu, kde jsme se sešli. S loděmi nám pomáhali Ondatra a Kvíčala, ostatní spali (bylo půl dvanácté). Po kempu se do rána toulaly hlučné bandy opilých vodáků.

Ráno bylo chmurno. Rozdělili jsme posádky do lodí a ti, co hned neujeli, čekali na Alfonse a Sovu, kteří přijeli ranním vlakem. Na prvním jezu, ještě ve Vyšším brodě, si Horác udělal do lodi díru a museli jsme čekat. V nastálém zmatku ujeli dopředu Ondatra s Kvíčalou. Dohnali jsme je až u Herbertova, načež jsme jim zásadu „nikdy neujíždět dopředu“ náležitě zafixovali vodou. Na stejném místě jsme potkali Vikiho.

Před Rožmberkem začalo poprchávat a zanedlouho se vydatně rozpršelo a ochladilo. Utábořili jsme se na tradičním místě „u

plotu“. Naše nálada klesla úměrně s teplotou. Dlouho nikdo nemohl najít sirky, oheň jsme však rozdělali. K večeri byla jakási kolínka. Po setmění jsme se, za stálého deště, rozešli do stanů.

V neděli jsme nevstali příliš brzo. Projeli jsme Rožmberkem a Zátoní, u papírny ve Větrní jsme zkusili novou retarděrku. U skály před Krumlovem jsme vylezli na protější svah a snědli oběd. V Rechlich jsme si schovali lodě a odjeli autobusem do Prahy.

Druhá voda

19. – 21. září 2003

V pátek večer jsme odjeli vlakem do Českých Budějovic. Tatouch vymyslel, že s Výry půjde oklikou přes malčické tábořiště a že si dáme sraz ráno v Krumlově. Kromě Ahalberta, Vrápence, Hrocha a Davida šel s Tatouchem ještě Mungo. V Budějovicích jsme tedy přesedli na osobák do Velešína, zatímco pitřýsci pod vedením Kuleho, Horáce a Saši odjeli do kempu v Rechlich.

Ilustrační fotografie pocházejí z letošní jarní vody Sázavy. Na prvním obrázku sjíždí Ahalbert s Ondatrou šlajsnu v Ledečku, druhá fotka dokumentuje Kotulův sjezd téhož jezu.

Z Velešína jsme šli nestandardní cestou přes louky, abychom se vyhnuli Markvarčicím. Od Zubčic jsme zatočili vzhůru na hřeben a rozdělili jsme se na dvě skupiny, z nichž druhá (Hroch, David a Mungo) neměla ani zdání, kam máme ráno přijít. Narychlo jsme dohodli-nedohodli sraz na tábořišti v údolí a pak jsme jim utekli po cestě na Věžovaté Pláně. Do noci jsme hráli hazardní hru o „červené trnky“.

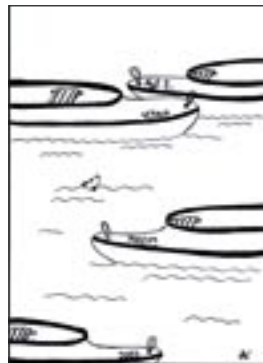
Vzbudili jsme se brzo a sledovali východ slunce nad Kaplickou brázdou. V osm jsme již byli v údolí, po Hrochovi a ostatních však nebylo ani stopy. Nevědouce, kam se poděli, jsme vyrazili do Krumlova. Obloha byla jasná a slibovala hezký den. V Přídolí jsme si nakoupili snídani. Do Rechlí jsme dorazili právě, když byly přípravy k odplutí v plném proudu. Dohodli jsme se, že čekat na ztraceného Hrocha nemá smysl, a odrazili jsme od břehu.

Hned na prvním jezu pod krytou lávkou ztratil Ondatra pádlo. Už jsme je nenašli. Dále plavba probíhala vesele, anžto byl slunný den. Protáhli jsme se Krumlovem, plným turistů, a před čistírnou jsme potkali

naše ztracence. Šli od Sedmi špicí proti proudu, až nás potkali.

Obědvali jsme kousek za Krumlovem. Zvolna jsme se pohybovali vpřed, projeli jsme Rájovem a Zlatou Korunou. Tábořili jsme u Trísova.

V neděli bylo opět vedro a pomalu jsme pluli k Budějicům. K obědu jsme zvolili na veliké louce, kde byla spousta vos. Lezly nám do chlebě a nepomohlo ani neustálé přesouvání jídla. Jeli jsme dál a v Boršově vyšlo najevo, že nestihneme dojet do Budějic k Ahalbertům a vyložit lodě (to by bylo ještě asi 11 km). Domluvili jsme se tedy s panem Ahalbertem, že přijede s dodávkou sem. Vodu jsme tu ukončili a vlakem (nebo autem s loďmi) jsme odjeli do Prahy.

Ahalbert

Podzimní sraz

11. - 12. října 2003

Podzimní sraz roku 2003 se konal v Kácově na osadě Toronto. Oficiální čas srazu byl určen na 18:00, což byla zároveň deadline pro hodnocení soutěžních jídel. Na Srazu byli také očekáváni někteří starší členové oddílu. Nakonec přijeli Emil, Chechta, Alenáš, Pětík, Falda, Saša, Horác, TML a jeho rodina. Pozor na něj, má děti jako psů. Maďal, Krup, Kule, Cuk, Diki a Jírovec přijeli na místo srazu již v pátek večer, aby mohli ráno brzo vstát a připravit týpovky na tee-ii. Jinak každá družina měla hodinu a den odjezdu určena po svém. Výřii odjeli ve složení Vrápenec a Plác z Vršovic v sobotu ráno v asi 8:24. Jeli jsme vlakem do Čerčan a dále motoráčkem podél Sázavy přes Sázavu do Kácova. Tam jsme vystoupili a šli necelé tři kilometry do osady Toronto. Po cestě jsme debatovali o Kuleho foťáku a jeho kameře. Asi tak kousek před Torontem jsme ho potkali, jak fotil nějaký bodlák. A hned se nám novou fotkou pochlubil. Pak jsme dorazili do osady a tam už Maďal pilně opracovával týpovky. Pak jsme šli do lesa také pro nějaké ty tyče na týpko a na topení. V poledne dorazili Alfíši a po nich Pytlíci a ještě po nich (š)Patníci. Začali jsme stavět týpko. Podařilo se nám ho postavit vyšší, než byla velikost plachty, což se později ukázalo jako velká výhoda. Přemyslní určený čert,

Diki, si začal připravovat slavnostní oheň a fakuli. Pak jsme začali kuchtit naše závodní jídla. Většina z nich dopadla jak ze závodní jídelny, ale všem udělala radost, a tak nikdo netrpěl hladu. Po ochutnávkách a našem navečeření bylo slyšet papírničky, a tak jsme se navlékli do krojovek a připravili se na slavnostní oheň. Ten začal v zášestí. Nejprve Sova zahrál Krinolínu a pak se vyhlašovaly výsledky. Naštěstí nás Jana, jak bývá jejím dobrým zvykem, nezdržovala zbytečně dlouhými proslovly, a tak jsme v klidu mohli, ke Krupově radosti, zahrát celý Mládkův zpěvník. Hrál se dlouho do rána. Kolem čtvrté jsme si začali trochu povídat o vláčkách a horolezectví a o vláčkách v horách. Falda nám řekl pár docela zajímavých zjištění z jeho cest. Pak už jsme jenom zalehli a doufali, že Pytlíci mají stan postavený někde hodně daleko. Ráno jsme se hned po snídani snažili vyvinout nějakou herní aktivitu, což se nám podařilo bohužel až asi za hodinu. Pak jsme ale začali hrát kolíky a to bylo fakt super. Bohužel jsme ale museli asi ve dvě na vlak, a tak hra skončila právě v nejlepším. Tak to ale asi má být. Jinak cesta do Kácova na nádraží proběhla bez problémů. Vlakem jsme pak kolem krásného hradu Český Šternberk pokračovali směr Čerčany a tam jsme přesedli na pantáček do Prahy. V pantáčku jsme bohužel přešli Vršovice, a tak jsme vystoupili až za tunelem na Praha hl. n. Tam jsme udělali kolečko a šli domů.

Vrápenec

Vědecký koutek právo

V našem vědeckém koutku jsme se doposud věnovali exaktním přírodním vědám, zejména pak fyzice.

Ovšem nebylo by správné opomíjet vědy sociální, které jsou důležité pro pochopení fungování lidstva jako společnosti.

Jedno z čelných postavení mezi společenskými vědami zaujímá jistě právní věda. Vzhledem k tomu, že Česko je stále transformující se zemí, podívali jsme se do vyspělých zemí pro legislativní inspiraci. Kopii ŠUPu zasíláme do Parlamentu ČR a doufáme, že si naši ctění páni poslanci článek přečtou a zahrnou nové poznatky do své vyčerpávající legislativní práce.

Anglie

- Mladíci ve věku od 14 let musejí alespoň dvě hodiny týdně cvičit lukostřelbu pod dohledem místního faráře.
- Stát bez ponožek méně než 90 metrů od panovníka je ilegální.
- Zastřelit Walesana kuší je možné pouze po půlnoci.
- Přilepit na dopis známku s panovníkem hlavou dolů je považováno za vlastizrada a ta se trestá smrtí.
- Je zakázáno být opilý v zařízeních, kde se nalévá alkohol.
- Do parlamentu nesmí vstoupit rytíř v brnění a faktickou poznámku lze při hlasování uplatnit jen s kloboukem na hlavě.
- V Londýně nelze kvůli hluku po deváté večer bít svou ženu.
- V Yorku lze střítet Skoty pouze v neděli.
- Až v roce 1976 byl zrušen zákon příkazující londýnským taxikářům stále s sebou vozit balík sena a pytel ovsa.

Skotsko

- Je zakázáno být opilý a vést při tom krávu.

Francie

- Žádné prase nesmí nést jméno Napoleon.
- „Právo na bedra“ umožňuje svádet nevolnice na svých pozemcích.

Itálie

- V městě Ferrara hrozí vězení zaměstnancům sýrárny, když usnou na pracovišti.

Andorra

- Nesmí se provozovat nečestná profese advokáta.

Kanada

- Je zakázáno předstírat provozování čarodějnictví.
- V městě Québec je trestné táhnout mrtvého koně po Yonge Street, ovšem pouze v neděli.

USA

- Ve státě Maine mají muži povinnost nosit do kostela střelné zbraně pro případ útoku indiánů.
- Ve státě Massachusetts hosté na pohřební hostině nesmějí sníst víc než tři sendviče.
- V Iowě nesmí jednoruký pianista žádat za hraní honorář.
- V Arizoně platí zákaz lovu velbloudů.
- V Texasu nelze střílet na buvoly z prvního patra hotelu.
- V New Orleansu ve státě Louisiana nesmí žena řídit auto, pokud její manžel před vozem nemá pro výstrahu vlaječkou.
- Ve Fort Madisonu ve státě Iowa musejí hasiči před odjezdem k požáru nejméně 15 minut nacvičovat hašení.
- V Chicagu je zakázáno obědvat v hořícím domě.

připravil Krup

(zdroj: TÝDEN 22/2003)

těsně a vydrží jistě déle než špaček svíčky. Zápalky jsou jistě důležité, ale pozor na dlouho skladované sirky, jejichž hlavičky se časem oddrolí a pak s nimi již nic nezapálíme. Je potřeba je dobře zabalit, možná hlavičky smočit v horkém vosku a tak je ochránit proti vlhku i proti oděru. Ke svinutému drátku a provázku asi nemám, co bych dodal, snad jen že provázky mohou být dva, jeden pevný umělý a jeden přírodní (konopný), který se netaví. Kousek náplasti a obvazu, náplast chce opravdu dobře zabalit, nejlépe nechat v originálním obalu a ještě dát do sáčku, jinak je k šetrnému ošetření rány nepoužitelná. 2 až 3 hřebíky, mohou se hodit, ale asi ne na zatloukání (v KPZ není kladivo), možná využít někde jako závlačku či něco podobného, nebo zatloukat kamenem? Napínáčky? Zatím jsem je nikdy nepotřeboval, možná by se hodily, ale já je v KPZ nemám. Ořezaná tužka – možná přibalit tuhu od propisky. Normální a zavírací špendlíky – určitě ano, možná různé velikosti. Šití – mohl by tam být i kousek pevné rezné nitě. Koruna na telefon nám jistě už stačit nebude, spíše tak deseti až dvaceti korun, nebo telefonní karta, automaty na mince se už špatně hledají. Kousek křídly – když tak určitě dobře zabalit, jak radí Jestřáb, hodit se může na značení cesty ve štole, jeskyni apod. Peníze pro případ jiné nouze než telefon – 3 až 5 korun bude také dnes málo, doporučuji tak padesáti až stokorunovou bankovku, pečlivě zabalenou. Kousek březové kůry nebo jiného podpalovače – troudu. Kostka suchého lihu se v mokřem počasí neztratí, ale stejně se na rozdělání ohně připravte, jako byste lih neměli a jemných třísek či chrundí mějte vždy dost po ruce. Ani od suchého lihu vám velké mokré poleno nechytne. Guma na mazání – asi jsem nebyl nikdy v situaci, kdy by pro mě byla životně

důležitá, a ve své KPZ ji nenosím. Gumička na převázání, složený lístek papíru, žiletka – užitečné a hlavně skladné.

Jméno a adresu na víčko krabičky je asi dobrý nápad, jen by jméno a adresa či jiné spojení na příbuzné (mobil) mohly být napsány na vnější straně krabičky; nevím, jestli by každého napadlo hledat něco takového uvnitř.

Tolik k Jestřábem doporučenému vybavení kápězetky. V mé KPZ je navíc ještě kousek pevné kůže – už se nám hodila při cestách po Turecku, kdy jsme z ní dělali těsnění do vaříče. To mě také přivedlo na myšlenku, že v době všezravých vaříčů a podobných výdobytků by možná neškodilo dodat nějaká gumová těsnění, popř. kovová (hliníková – když se kousnou, tak výborně těsní). Pár těsnění nic nezabere, ale je na každém, kterým směrem se vydá a co bude považovat pro sebe v tísní za nepostradatelné. Dále asi nic nezkaží 2-4 tabletky paralenu, acylpyrinu nebo ibalginu a stejné množství živočišného uhlí. Ještě jsem užil i pár různě velikých háčků na ryby a kus (cca 5-10 metrů) rybářského vlasce (popř. ještě malé olůvko). Také jsou velmi skladné a v nouzi jistě ulovenou rybkou nepohrdnete. I malý pilníček na nehty našel jednou své použití, ale asi by to šlo i bez něj. A jen tak ze „zálesácké“ povahy mám v KPZ i křesadlo a kousek pazourku s troudem. Nicméně tato ohňová souprava je již přeci jen poněkud větších rozměrů a tak se asi do té malé, skladné a opravdu nouzové KPZ nehodí.

Úvodní článek je vypůjčen z knihy Jaroslava Foglara „Kronika ztracené stopy“, postřehy a návrhy na aktualizaci KPZ napsal Alfons.

Děj Táborové legendy se začal odehrávat v Londýně, na návštěvě u podivného profesora Challengera. My jsme místo toho hru zahájili v Praze, a to návštěvami Přírodovědecké fakulty. Tam jsme se dozvěděli něco více o problematice stolových hor v jihoamerických pralesích. Několik dní nato nás již unášel vlak do pralesů jihočeských, kde nás čekala mnohá dobrodružství a fantastické vědecké objevy. Po vybudování tábora jsme se vydali na cestu pralesem až k nezdolným útesům Ztraceného světa - země Maple Whitea. Po jejich překonání, tak jako v legendě, byly proradnými druhy objevitelské expedice odříznuty od okolního světa o obrány o vše, co do té doby získaly. A tak nezbylo než začít nanovo, překonat všechny nástrahy neznámé země a nakonec najít cestu zpět „domů dolů z planiny (mastnáči)“.

Po návratu do Prahy (Londýna) všechny vědce a dobrodruhy po zásluze čekala veliká sláva.

Začátkem srpna jsme se vydali do Bulharska, do pohorí Rila. Tento výlet naplánoval horský vůdce Alfons a pro svůj podnik získal bohatou a různorodou sestavu vysokohorských turistů. Za zmínku stojí, že zde naše Přemysla splnila zelenou stužku a nezapomenutelný byl také domorodec se zmrzlinou, který nám na zpáteční cestě podržel rychlík. Na konci prázdnin se konal puťák do Rudohorie a Velké Fatry. Zprvu se čekalo na Ahalberta, který bloudil po maďarských železnicích. Cestou na Fatru se výpravě v doubravě ukázal pravý nefalšovaný medvěd a celou akci uzavřela nepozornost fotografa a drzost železničního lupiče. Alespoň měli Kule s Balounem důvod nakoupit novou fotovýbavu. Rozhodli jsme se objednat kontejner a odvézt

z klubovny několik nepotřebných věcí. To zahájilo vlnu přestaveb a úprav, které stále probíhají a ještě asi dlouho probíhat budou. Pozoruhodný je sled prováděných prací, inspirovaný pořadem „A je to!“

Kvůli velmi nízkému stavu vody v českých řekách se na podzim jela Vltava od Vyššího Brodu, kde stálý průtok zajišťuje Lipenská přehrada. Cestou na druhou vodu část účastníků navštívila malčické tábořiště, našla zapomenutý krumpáč a pak se sama

sobě i druhé části pozřelcela.

Jakýsi filuta, který sám sebe nazývá A009, vnikl do klubovny a zcizil nějaké kroniky a oddílový totem. Pokud můžeme věřit jeho dopisům, je to

bývalý člen oddílu a celá záležitost má být hra. Předpokládáme, že by měla skončit navrácením uloupených předmětů, ale zatím jsme nedostali zhola nic.

Sraz se konal opět v Kácově. S vynaložením značného úsilí jsme přivezli a postavili tee-pee, pročez, narozdíl od loňska, vůbec nepršelo. Soutěž ve vaření vyhrály Ještěrky, zlí jazykové však tvrdí, že soutěž nebyla regulérní. Po dlouhé době jsme na vlastní oči viděli Alenáše a Faldu. Zápas v kolikách byl o něco méně dobrodružný než předešlý rok. Kule testoval nový fotoaparát, a tak je celá akce velmi bohatě zdokumentována.

Chaloupka u Provodína nás znovu uvítala o podzimních prázdninách. Pilně jsme plnili úkoly od A009, provedli jsme vzdělávací výlet na Bezděz a uskutečnili přebor v orientačním běhu. Stihli jsme i turnaj ve frisbee. Elektrický proud nám plně nahradila nová indická petrolejka lampáře Tonyho.

Redakce ŠUPu byla přechodně zaměstnána stříháním táborového filmu, což způsobilo mírné zpoždění.

ŠUP, čili Šumařovo podlouhlé ukulele, vydává stř. ml. Vyšehrad, Rejskova 13, Praha 2, www.vysehrad.org

vydáno nákladem: 45 výtisků

příjem příspěvků: SUPERMAŠINA://c:\ŠUP, z.moucka@vupp.cz, diki@volny.cz

uzávěrka následujícího čísla: příště v 16:13

obrazový materiál: Sony TRW 235E, Pentáč MZ5N, Nikon LS2000, Dikoho Olympus, Belpasca a občas i další, **tiskne:** tiskárna

informace o předplatném podává: 0800-123456 (zadarmo!!!), **distribuce:** Katapult s. r. o.

Nevyžádané příspěvky se nezvracejí. Autorská práva k občasníku vykonává vydavatel, jejich porušení může vést k soudnímu procesu nebo rozbití úst. Užití částí, nebo celku (zejm. k toaletním účelům) bez výslovného svolení vydavatele se tresce!